

КЊИГА
ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА
У КРАГУЈЕВЦУ
2021

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Атанасије Николић, Скулптура у бронзи (парк Ректората, 2011)
Аутор: академик Никола Кока Јанковић

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Издавач

Универзитет у Крагујевцу
Јована Цвијића б.б.
34000 Крагујевац

За издавача

Проф. др Ненад Филиповић, ректор

Уредници

Проф. др Весна Ранковић
Проф. др Владимир Ранковић
Проф. др Драган Ђурчић

Графички дизајн

Слободан Штетић

Лектура и коректура

Милена Мијаиловић Јанковић
Бојана Герун Ђокић

Штампа

Бирограф Комп д.о.о, Земун

Тираж

150

Универзитет у Крагујевцу

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Крагујевац, 2021.

Парк Ректората Универзитета у Крагујевцу

Поштовани доктори наука,
Драге колегинице и колеге,

Част нам је и задовољство да поздравимо све вас који сте у овој јубиларној години, када Универзитет у Крагујевцу обележава 45 година постојања и рада, одбранили докторске дисертације на факултетима нашег Универзитета и тиме допринели снажној афирмацији науке, знања и образовања у средини познатој по многим значајним збивањима у културном и историјском развоју нашег народа.

Четрдесет пет година рада Универзитет у Крагујевцу обележио је у времену великог технолошког развоја – времену у којем се дивимо импресивним фотографијама милијардама километара удаљених галаксија, времену у којем роботи, оживљени вештачком интелигенцијом, неумољиво побеђују шаховске велемајсторе, али и времену у којем је човечанство, на болно отрежњујући начин, спознало сурову истину да може бити угрожено од стране једног вируса – творевине која нема чак ни базичне елементе интелигенције. Заstraшујућу, и до скоро незамисливу, претњу нестанка човечанство је опет победило науком и истраживањима.

Данас добијате диплому на коју треба да будете поносни, као што је Универзитет у Крагујевцу поносан на вас. Ваша диплома доктора наука наша је улазница у светску научну и уметничку елиту. Захваљујући вама и вашем научном раду, захваљујући вашим менторима, асистентима, професорима, истраживачима и свим члановима академске заједнице, Универзитет у Крагујевцу признат је и препознат у свету – на листама најбољих светских универзитета.

Књига доктора наука Универзитета у Крагујевцу сажето представља све вас – 94 нова доктора наука и ваше докторске дисертације које сте одбранили на факултетима Универзитета у Крагујевцу, у периоду од 1. јуна 2020. до 31. маја 2021. године. Штампана је као скромни поклон Универзитета вама и вашем раду, научним истраживањима, упорности и жару за науком, а пре свега вашем доприносу угледу Универзитета у Крагујевцу. Истовремено, овом књигом Универзитет у Крагујевцу само потврђује своје место међу релевантним научним институцијама у свету.

Честитајући вам овај велики животни и професионални успех, желимо вам да наставите успешно бављење науком и образовањем и да и у својим будућим успесима у земљи и свету поносно носите име Универзитета у Крагујевцу, наследника Лицеја Кнежевине Србије, прве високошколске установе у савременој држави Србији.

Захвални,

проф. др Ненад Филиповић, ректор
проф. др Владимир Ранковић, проректор
проф. др Драган Ђурчић, проректор
проф. др Весна Ранковић, проректор

Крагујевац, јул 2021.

САДРЖАЈ

I

Природно-математичке науке 11

II

Медицинске науке 27

III

Техничко-технолошке науке 81

IV

Друштвено-хуманистичке науке 99

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Природно-математичке науке

Др Татјана Јурић

Др Милица Грбовић

Др Милена Вукић

Др Катарина Јаковљевић

Др Јелена Петронијевић

Др Ненад Јоксимовић

Др Марина Свичевић

Др Маја Ђукић

Др Јована Бугариновић

Др Наташа Којадиновић

Др Марко Пешић

Др Татјана Јурић

(Нови Сад)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Испитивање биљних врста Alchemilla vulgaris L. и Satureja hortensis L.: фитохемијски профил и биолошка активност у in vitro и in vivo условима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 19. 6. 2020.

Ментор

Доц. др Владимир Михаиловић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Борис Поповић

Пољопривредни факултет у Новом Саду

Проф. др Ненад Вуковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Драгица Селаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Јелена С. Катанић Станковић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација по први пут научној јавности пружа детаљан, систематичан и свеобухватан приказ фитохемијског профила и фармаколошких активности надземног дела и корена вирка (*Alchemilla vulgaris*) и надземног дела чубра (*Satureja hortensis*). Резултати добијени у оквиру ове дисертације указују на изражен биопотенцијал испитиваних екстраката, са посебним акцентом на антиоксидативни капацитет, што отвара могућности њихове примене у виду конзерванаса или адитива у прехранбеној и козметичкој индустрији. На овај начин би се допринело смањењу употребе синтетских антиоксиданата, за које су у литератури познати споредни ефекти на људско здравље. Поред тога, показано је да су екстракти биокомпатибилни са здравим ћелијама и да доприносе значајном смањењу оксидативних оштећења ткива, што даје повода за разматрање тестираних екстраката као компонената дијететских суплемената и фармацеутских формулација за превенцију обољења и очување општег здравственог стања.

Др Милица Грбовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Неке специјалне врсте кривих, репера и површи у њиховим Минковској

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 4. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Емилија Нешовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Мирослава Петровић-Торгашев

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Ђорић

Математички факултет у Београду

Проф. др Мића Станковић

Природно-математички факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни резултати дисертације представљају значајан допринос у области диференцијалне геометрије семи-Риманових многострукости. Резултати до којих је кандидат у својим истраживањима дошао односе се на специјалне врсте кривих, репера и површи у 3-димензионом и 4-димензионом простору Минковског. Испитане су релације између нормалних и ректификационих кривих. Доказано је да не постоје уопштене псеудо нул и парцијално нул криве у 4-димензионом простору Минковског. Дата је карактеризација уопштених нул Манхајмових кривих. Применом Да Риосове једначине вртложног филамента, добијен је вектор брзине вртложног влакна псеудо нул и нул Картанове криве. Добијене су одговарајуће просторне, временске и светлосне Хашимото површи. Доказано је да постоје два могућа Бишопова репера псеудо нул криве и јединствен Бишопов репер нул Картанове криве која није кубна крива. Такође је доказано да нул Картанова кубна крива има два Бишопова репера од којих се један поклапа са њеним Картановим репером. Показано је да су светлосне двоструко ротационе површи друге врсте светлосни конуси, светлосне бинормалне површи или светлосне преносне површи. Дате су експлицитне параметризације В-скролова и псеудосфера.

Др Милена Вукић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Биолошка активност изолованих нафтохинона и екстраката ризома биљке Onosma visianii Clem

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 9. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Ненад Вуковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Веле Тешевић

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Дејан Баскић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милан Младеновић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Владимир Михаиловић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Марија Анђелковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације изоловано је седам нафтохинонских деривата из ризома биљке *Onosma visianii Clem*, при чему је 5,8-О-диметил изобутирил шиконин први пут изолован из природног извора. Добијено је и квантификовано пет различитих екстраката ризома ове биљке, а резултати су указали да је ова биљка јако богат извор биолошки активних нафтохинонских деривата. Испитивања *in vitro* антитуморске активности екстраката показала су да је апоптоза примаран начин ћелијске смрти у тестираним ћелијским линијама канцера. Изоловани нафтохинони су, такође, показали значајан цитотоксични ефекат, при чему у овом случају резултати указују да ROS посредовани путеви могу бити резултат индукције апоптозе у тестираним ћелијама канцера. Микродилуционом методом испитана је и антибактеријска активност изолованих нафтохинона на панелу мултирезистентних грам позитивних и грам негативних бактерија. Сва једињења показала су јако добру антибактеријску активност на свим тестираним сојевима бактерија. Испитивањем интеракција показано је да се нафтохинони везују у регији малог жлеба молекула ДНК, као и да се кроз организам могу безбедно транспортовати везивањем за протеин HSA. Методом копреципитације добијен је бинарни систем ацетилшиконина и б-циклодектрина, што је за резултат дало увећану растворљивост ацетилшиконина у води. Такође, формирањем бинарног система значајно је увећана и *in vitro* антитуморска активност овог деривата нафтохинона.

Др Катарина Јаковљевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза и биолошка активност деривата 1,3,4 – тиадиазола изведених из фенолних киселина

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 10. 7. 2020.

Ментор

Доц. др Виолета Марковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милан Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Снежана Трифуновић

Хемијски факултет у Београду

Др Ивана Матић

Институт за онкологију и радиологију Србије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације синтетизоване су три нове серије деривата 1,3,4 – тиадиазола, који у својој структури садрже фенолне хидроксилне групе (46 једињења). Сprovedена испитивања биолошке активности указују на обећавајућа антипролиферативна својства новосинтетизованих деривата 1,3,4-тиадиазола изведених из фенолних киселина и висок степен антиоксидативне активности у односу на стандардне антиоксиданте. Резултати процене цитотоксичне активности према ћелијској линији фибробласта плућа (MRC-5) показују добру селективност синтетизованих 1,3,4-тиадиазолских деривата и значајан су прилог у испитивању ових једињења за развој нових потенцијалних терапеутских агенаса. Постигнути резултати ове докторске дисертације представљају, пре свега, значајан научни допринос хемији тиадиазола, али и генерално хемији хетероцикличних једињења.

Др Јелена Петронијевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Синтеза, карактеризација, биолошко и DFT испитивање
хиноксалинона и бензоксазинона*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 13. 7. 2020.

Ментор

Др Ненад Јанковић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Зорица Бугарчић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Зоран Ратковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Милан Вранеш

Природно-математички факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација обухвата развијање нове методе синтеза и биолошко испитивање нових хиноксалинона и бензоксазинона у циљу проналажења нових потенцијалних лекова. Посебна пажња посвећена је томе да новоразвијена метода задовољава принципе зелене хемије. У циљу одређивања терапеутског потенцијала новосинтетисаних хиноксалинона и бензоксазинона, испитивана је њихова антитуморска активност према нормалној ћелијској линији фибробласта плућа (MRC-5), као и према три туморске ћелијске линије: хумани карцином плућа (A549), хумани карцином дебелог црева (LS174) и хумани карцином грлића материце (HeLa). Такође, испитивани су и механизми деловања антитуморске активности, као што су ћелијски циклус, интеракција са биомакромолекулима (ДНК и БСА), мерење вискозности и докинг студија. Поред антитуморске активности испитивана је и анти α -глукозидазна активност ових једињења. Урађено је и испитивање ових једињења на молекулском нивоу (DFT), које доприноси бољем разумевању електронских особина самих молекула.

Др Ненад Јоксимовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Ацилпирувањем као прекурсори у синтези неких биолошки активних једињења

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 15. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Зорица Бугарчић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Др Ненад Јанковић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Мирјана Попсавин

Природно-математички факултет у Новом Саду

Проф. др Дејан Баскић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Ратковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација усмерена је на синтезу и карактеризацију ацилпирувата и њиховој примени у синтези неких биолошки активних молекула. Иако постоји велики број резултата који говоре о важности ових органских молекула у синтетичкој и медицинској хемији, интересантно је додатно проширити структурна и биолошка испитивања како самих ацилпирувата, тако и њихових деривата. У овој дисертацији синтетисана је и окарактерисана серија ацилпирувата реакцијом Клајзенове кондензације, полазећи од различитих метил кетона и диетил-оксалата у високим приносима, који су затим употребљени као прекурсори за синтезу три нове класе једињења. Три нове класе једињења синтетисане су под претпоставком да ће показати боља биолошка својства од самих ацилпирувата. Синтетисана је серија од двадесет и пет нових 1,5-диарил-4-(2-тиенилкарбонил)-3-хидрокси-3-пиролин-2-она. Поред тога, јако интересантно је било испитати како координација за неки јон метала утиче на активност органских молекула, као што су ацилпирувати, па је због тога синтетисано једанаест нових метало-органских комплекса са ацилпируватима као лигандима који као централни јон метала садрже Cu^{2+} или Pd^{2+} . На новосинтетисаним молекулима је испитивана антиоксидативна, антимикробна и антитуморска активност.

Др Марина Свичевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – РАЧУНАРСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Вишескални рачунарски модел мишића заснован на макромоделу коначних елемената и Хакслијевом микромоделу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 22. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Бобан Стојановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Ненад Филиповић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Петковић

Природно-математички факултет у Нишу

Проф. др Милош Ивановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Ана Капларевић-Малишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Др Србољуб Мијаиловић

Институт за технологију у Илиносу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни исход дисертације је KE-Хаксли вишескални модел скелетних мишића, заснован на макромоделу коначних елемената и Хакслијевом микромоделу. На макроскали је геометрија мишића представљена мрежом коначних елемената, док се тренутне материјалне карактеристике у свакој интеграционој тачки сваког коначног елемента израчунавају према Хакслијевом кинетичком моделу. Сва предвиђања добијена KE-Хаксли вишескалним моделом валидована су поређењем са експерименталним резултатима и резултатима симулација просторно експлицитног молекуларног модела (MUSICO). Анализе су показале да предложени вишескални модел мишића даје реалније симулације понашања мишића у односу на постојеће моделе засноване на феноменолошким микромоделима. Употреба KE-Хаксли модела у симулацијама сложених мишића приказана је на 2Д моделу људског језика. Захваљујући представљеном концепту паралелизације прорачуна, предвиђања понашања комплексних мишићних структура се могу добити у разумном временском року. Поред могућности моделовања здравих мишића, у овој дисертацији приказана је и могућност коришћења KE-Хаксли модела у симулацијама болести мишића, кроз промене одговарајућих кинетичких параметара микромодела. KE-Хаксли вишескални модел мишића представља значајан напредак у области вишеслојне механике мишића. У поређењу са постојећим моделима мишића, предложени вишескални KE-Хаксли модел значајно је побољшао симулирање понашања мишића у неким прелазним стањима, при наглим оптерећењима и наглим активацијама мишића.

Др Маја Ђукић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтетичка, теоријска и биолошка испитивања комплекса рутенијума(II) са дериватима имидазола и изотиазола

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 23. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Зоран Матовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Срећко Трифуновић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Бранимир Јованчићевић

Хемијски факултет у Београду

Проф. др Ратомир Јелић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Др Матија Златар

Институт за хемију, технологију и металургију у Београду

Др Биљана Глишић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација обухвата синтезу седам нових комплекса рутенијума(II) са имидазолима и изотиазолима. У циљу дефинисања механизма деловања лиганда и комплекса и њихове потенцијалне биолошке активности испитиване су њихове интеракције са ДНК и ХСА. Вредности константи везивања и Стерн-Волмерових константи потврђују да ДНК има релативно снажну способност везивања са испитиваним једињењима и да се претежно везују интеркалативно за молекуле ДНК. Сви комплекси показују добар афинитет везивања за албумин, док постоји само једно везујуће место. Антипролиферативна активност синтетисаних комплекса и лиганда испитивана је на здравој и туморским ћелијским линијама. Испитивана једињења нису показала дејство на здравој MRC-5 ћелијској линији, што доводи до закључка да се она могу сматрати потенцијалним кандидатима за антитуморске агенсе. Анализа ћелијског циклуса испитиваних једињења показала је да долази до заустављања раста ћелија у G0/G1 и G2/M фази ћелијског циклуса, чији је резултат инхибиција раста ћелија и индукција апоптозе. Применом компјутерских метода теоријски су потврђени експериментално добијени резултати лиганда и комплекса рутенијума(II). Добијени резултати у оквиру ове дисертације од значаја су у медицинској неорганској, бионеорганској и координационој хемији и могу се применити у синтези и одређивању механизма деловања нових комплекса рутенијума(II), као потенцијалних терапеутских агенаса у лечењу тумора.

Др Јована Бугариновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

N,N'-циклични азометинимини као прекурсори у синтези нових деривата пиразолопиразолона

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 26. 2. 2021.

Ментор

Доц. др Иван Дамљановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милан Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Владимир Михаиловић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Данијела Илић Коматина

Факултет техничких наука у Косовској Митровици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У истраживањима обухваћеним оквиром ове докторске дисертације успешно је развијена метода за синтезу тетрахидропиразолопиразолона заснована на 1,3-диполарној циклоадицији азометинимина и винил-енона. Овом методом синтетисана је серија нових тетрахидропиразолопиразолона добијених у умереним до одличних приноса. Метода је била применљива и на винил-еноне са фeroценским језгром, те је синтетисана и серија пиразолопиразолона са фeroценом у задовољавајућим приносима. Сва добијена једињења су спектроскопски окарактерисана, а нека од њих су била прикладна за X-ray анализу, чиме је додатно потврђена њихова структура. Азометинимини и винил-енони су се показали као сјајни прекурсори за синтезу пиразолопиразолона, те развој ове методе представља значајан допринос органској синтези. Ова метода је додатно усавршавана применом различитих извора енергије попут ултразвучног купатила и микроталасног реактора, као и мање токсичних реагенаса, па су добијени резултати занимљиви и са аспекта зелене хемије. Проучавана је и антимикуробна и антиоксидативна активност синтетисаних једињења. Добијени резултати показују да поједина једињења поседују антимикуробну активност упоредиву са активношћу већ коришћених лекова, док су се неки од фeroценских деривата показали као изванредни антиоксиданси. Урађене су и студије молекулског доковања које су показале да нека од једињења представљају и потенцијалне инхибиторе ензима COX-2. Добијени резултати, стога, могу имати и значајан допринос медицинској хемији.

Др Наташа Којадиновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – БИОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Моћности конзервације фрагментисаних популација риба на примеру јојочне мрене (Barbus balcanicus Kotlik, Tsigenopoulos, Rab & Berrebi)

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 26. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Владица Симић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Саша Марић

Биолошки факултет у Београду

Др Александра Милошковић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Милица Стојковић-Пиперац

Природно-математички факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Врста *Barbus balcanicus* формално је описана 2002. године од стране аутора Kotlik, Tsigenopoulos, Rab & Berrebi. Насељава токове и горње токове река, који су често под антропогеним утицајем, пре свега у смислу стварања баријера. Баријере могу бити предуслов фрагментације станишта, која утиче на кључне аспекте екосистема, попут хидролошке повезаности, што је од пресудног значаја за рибе и друге водене организме. Истраживањем је обухваћено девет популација врсте *B. balcanicus* из пет река које припадају сливу Велике Мораве. Резултати анализе структуре популација указују на одређени степен разлика између истраживаних локалитета. Генетичком карактеризацијом, на основу анализе секвенци COI гена мтДНК, потврђено је да популације обухваћене истраживањем припадају врсти *B. balcanicus* и констатован је само један хаплотип – Ex65F1. Анализом геометријске морфометрије потврђено је постојање полног диморфизма у величини и облику, као и морфолошка варијабилност између популација узрокована фрагментацијом станишта. Најниже вредности покретљивости сперматозоида констатоване су у фрагментисаним стаништима и у популацији из Петровачке реке, која је делимично загађена. У овој докторској дисертацији представљен је први успешан протокол за криопрезервацију сперматозоида поточне мрене. Применом модификованог модела ESHIPPO-ILSFP-RP процењен је умерени ризик од нестајања за популације из Грошничке реке, на локалитетима изнад и испод акумулације, као и за Петровачку реку.

Др Марко Пешић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ХЕМИЈСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Синтеза нових деривата пиролидина [3+2] циклоадиционим реакцијама Мајклових акцептора

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Природно-математички факултет у Крагујевцу, 5. 3. 2021.

Ментор

Доц. др Иван Дамљановић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милан Јоксовић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Данијела Илић Коматина

Факултет техничких наука у Косовској Митровици

Др Биљана Шмит

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације спроведена су истраживања утемељена на циклоадиционој реакцији Мајклових акцептора са азометин-илидима, добијеним кондензацијом алдехида и естара природних аминокиселина. Диполарофили који су коришћени представљају слабо испитане супstrate, нарочито у реакцијама диполарне циклоадиције. Након оптимизације реакционих услова, испитан је диверзитет саме реакције у смислу њене примене на различитим Мајкловим акцепторима. На тај начин омогућена је синтеза 56 нових деривата пиролидина који показују извесну биолошку и/или каталитичку активност. Синтетисана једињења су окарактерисана применом спектроскопских метода анализе (1D и 2D NMR, IR). Структуре погодних једињења потврђене су кристалографском анализом. Извршена је и електрохемијска карактеризација производа који показују редокс активност савременим волтаметријским техникама (CV и DPV). У циљу одређивања биолошког потенцијала ових једињења, испитана је њихова могућност да интерагују са молекулом ДНК, која је квантитативно изражена израчунавањем константи везивања, броја везивних места и дифузионих коефицијената. Наведени подаци су указали на интензитет и тип интеракција између добијених једињења и молекула ДНК. Додатно је оптимизована геометрија продуката DFT методом, након чега је извршено доковање одабраних производа у молекул ДНК. Резултати добијени испитивањем биолошког потенцијала новосинтетисаних једињења издвојили су продукте погодне за будућа истраживања.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Медицинске науке

Др Ненад Марковић

Др Милан Пауновић

Др Ивана Малетић Секулић

Др Боривоје Савић

Др Дејан Алексић

Др Душанка Тадић

Др Дејан Пилчевић

Др Александар Арсенијевић

Др Саша Киковић

Др Александар Ацовић

Др Ана Девећ

Др Предраг Ђурић

Др Гордана Гајовић

Др Игор Кумбуровић

Др Неда Новаковић

Др Аница Петковић

Др Драган Дуловић

Др Александар Јевтић

Др Светлана Антић

Др Јелена Ристић

Др Ана Поповић

Др Милена Вулетић

Др Миле Ераковић

Др Петар Војводић

Др Станко Петровић

Др Гордана Ђорђевић

Др Мирко Микић

Др Ивица Петровић

Др Александра Вукотић

Др Загор Загорац

Др Весна Јовановић

Др Хелена Марић

Др Јован Луковић

Др Милан Коцић

Др Снежана Лазаревић

Др Никола Чикириз

Др Драган Крстић

Др Милош Митрашевић

Др Вања Костовски

Др Валентина Опанчина

Др Игор Секулић

Др Радица Драгојловић Ружичић

Др Тања Радоњић

Др Миодраг Јоцић

Др Марија Живковић Радојевић

Др Дејан Јовановић

Др Милица Ишљамовић

Др Стеван Јовановић

Др Ненад Марковић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Цитотоксичност новосинтетисаних динуклеарних комплекса
платине (II) на ћелије карцинома дојке in vitro*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 27. 7. 2020.

Коментори

Проф. др Срђан Нинковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Милан Зарић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Марија Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Наташа Петронијевић

Медицински факултет у Београду

Доц. др Марко Спасић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Рутинска примена до сада откривених препарата платине у онкологији има своје недостатке и ограничења, а то су њихово токсично дејство, ограничена растворљивост и појава резистенције након дуже примене. Да би се превазишли недостаци деривата платине, а посебно токсичност, синтетисан је велики број комплекса платине (II), као што су карбоплатина, оксалиплатина, недаплатина, лобаплатина и хептаплатина (4). У овом истраживању, након што смо окарактерисали два комплекса K1 и K2, доказали смо да оба комплекса, нарочито K1, имају израженији цитотоксични ефекат на ћелијске линије карцинома дојке *in vitro*, како хуманог, тако и анималног порекла. Са друге стране, резултати показују да је ефекат ових комплекса на здраве фибробласте из линије MRC-5 мање цитотоксичан у односу на конвенционалне хемотерапеутике из групе деривата платине. Ова чињеница би могла бити претпоставка да би новосинтетисани лекови на бази динуклеарних комплекса платине били мање токсични, а самим тим и безбеднији за рутинску примену. Динуклеарни комплекси платине (II), који су употребљени у овој тези, растворни су у води и по структури су слични оксалиплатини која се користи за лечење оболелих од карцинома дојке, а нарочито агресивних облика ове болести. Новосинтетисани динуклеарни комплекси платине (II) показују израженији цитотоксични ефекат на ћелије карцинома дојке *in vitro*, у поређењу са цисплатином и оксалиплатином. Овим експерименталним радом указали смо на нове динуклеарне комплексе платине (II), који би се могли користити у наредним истраживањима у области координовања платине са лигандима од фармаколошког значаја.

Др Милан Пауновић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Анализа њедносћи и недосћаћака различитих њићова
континентних везикосћома у деце*

Факултет на коме је одбраћена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Зоран Крстић

Медицински факулћет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Драгче Радовановић

Факулћет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Дејан Петровић

Факулћет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Банчевић

Медицински факулћет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације је у томе што су на једном месту приказани резултати, предности, недостаци, као и уже индикације за извођење појединих типова континентних деривација код деце. Иновативност се огледа у томе што код наших пацијената није било затварања врата мокраћне бешике, захваљујући типу реинплантације уретера у мокраћни бешику, није постојао проблем са дужином уретера, а препуцијална везикостома је оригинална техника ментора и Клинике на којој је ово истраживање урађено. Оправданост извођења оваквог вида пражњења мокраћне бешике је у значајном побољшању бубрежне функције, високом проценту континенције и значајно мањој учесталости уринарних инфекција, уз социјалну реадаптацију пацијената.

Др Ивана Малетић-Секулић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај аудијивне амплификације на квалитет вербалне комуникације и социо-емоционални стање особа са слухачком налувошћу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Љубица Живић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Ненад Балетић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Проф. др Раде Косановић

Стоматолошки факултет у Београду

Проф. др Драгана Игњатовић Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Драган Васиљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Олгица Михаљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Овај рад представља оригиналну научну студију која се бави проценом утицаја слушне амплификације на квалитет вербалне комуникације особа са пресбикузијом. Оваква студија је прва која је рађена на нашим просторима и као таква је од великог значаја за разумевање значаја и утицаја правовремене рехабилитације слуха и говора одраслих особа, као и потребе за увођењем тестова за субјективну процену слушне онеспособљености и процену степена анксиозности, као стандардне интервенције у свакодневну клиничку праксу, у циљу подизања нивоа стручног рада и квалитета живота особа са пресбикузијом.

Др Боривоје Савић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Улога фолне киселине, витамина B12 и генетичке варијације IL28B гена у настанку рекурентног херпетичног кератитиса

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 7. 2020.

Коментори

Проф. др Нела Ђоновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Оливера Милошевић-Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Сунчица Срећковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Татјана Шаренац Вуловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јевросима Стевановић

Факултет ветеринарских наука у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Добијени резултати истраживања дају оригиналан и важан допринос сагледавању утицаја повезаности између IL28B генотипа домаћина и предиспозиције за рекурентни херпетични кератитис. Такође, реактивација вируса HSV-1 може бити повезана са минималним недостатком витамина B12 и фолне киселине током латентне фазе болести због епигенетске природе HSV-1 вируса.

Др Дејан Алексић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Анализа фактора ризика за настајанак нејожељних интеракција лекова код пацијената у неуролошкој јединици интензивне неге

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 29. 7. 2020.

Ментор
Доц. др Срђан Стефановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Гордана Тончев
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободан Јанковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Евица Динчић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Учесталост потенцијалних интеракција лекова (ПИЛ) код пацијената са акутним можданим ударом (АМУ) креће се од 92,3% (субарахноидална хеморагија) до 100% (акутни исхемијски мождани удар). Аспирин, диклофенак и варфарин били су најчешћи лекови укључени у ПИЛ. Цефтриаксон / соли калцијума, кеторолак / аспирин и метоклопрамид / рисперидон били су најчешће контраиндиковани ПИЛ. Број лекова, примена антипсихотика, број фармаколошко-хемијских подгрупа и примена антикоагулантне терапије значајно је повећала вероватноћу ПИЛ. Фокус-групни интервју је показао да је решење за слабо познавање проблема ПИЛ континуирана медицинска едукација о ПИЛ и онлајн идентификаторима и њихово рутинско коришћење. Стручњаци у делфи процесу сложили су се да је потребно дефинисати препоруке у виду водича медицине засноване на доказима о ПИЛ.

Др Душанка Тадић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Утицај едукације болесница са карциномом дојке током примене антиинеейласичне терапије на анксиозност, дејресивност и стрес

Факултет на коме је одбраћена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 29. 7. 2020.

Ментор
Проф. др Владимир Јањић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Драган Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Нела Ђонович
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Срђан Миловановић
Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Добијени резултати истраживања дају оригиналан и веома важан научни допринос сазнању да организована и структурисана индивидуална едукација болесница са карциномом дојке пре почетка пероралне антинеопластичне терапије има значајан утицај на смањење симптома анксиозности, депресивности и стреса. Перорална антинеопластична терапија, као стандардна терапијска интервенција, уз увођење структурисане едукације као облика психоедукативне подршке болесницама у свакодневној клиничкој пракси, а што проистиче из овог истраживања, доприносила би подизању нивоа стручног рада и квалитета живота оболелих од карцинома дојке. На овај начин, поменути научноистраживачки пројекат у области медицинских наука има, по својим резултатима, квалитет апликативности / примењивости.

Др Дејан Пилчевић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Упоредна анализа ефикасности три различита терапијска протокола за превенцију развоја контрастне нефропатије након ангиографских процедура

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 29. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Ђоко Максић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Дејан Петровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бранка Матић

Медицински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација представља оригиналну и значајну студију анализе и дефинисања фактора ризика за настанак контрастне нефропатије код пацијената са 1-3. стадијумом хроничне бубрежне инсуфицијенције (ХБИ), којима се спроводи коронарна ангиографија. Сprovedеним испитивањем закључено је да пацијенти са традиционално дефинисаним факторима ризика – вишим степеном ХБИ, присуством дијабетес мелитуса, старосном доби преко 75 година, те они код којих је примењено нискоосмоларно контрастно средство, не представљају посебно ризичну популацију за настанак ове компликације. Препоручена је примена цистатина Ц као раног дијагностичког биомаркера (24 сата након контрастне процедуре), док се профилактички протокол са изотоним физиолошким раствором и бикарбонатима показао (иако не статистички значајно) као најуспешнији и, као такав, препоручује се у превентиви настанка ове компликације.

Др Александар Арсенијевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Примарни билијарни холангитис мишева изазван бактеријом *Novosphingobium aromaticivorans*: улога галектина-3 у активацији инфламазома*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 31. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Марија Миловановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Гордана Радосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Данило Војводић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове докторске дисертације указују на значај галектина-3 у стимулацији инфламације у примарном билијарном холангитису мишева, изазваном инфекцијом бактеријом *N. aromaticivorans*, а који се огледа у активацији дендритских ћелија и инфламазома NLRP3 и последичној продукцији IL-1 β . Галектин-3 је вероватно укључен у инфламацијски одговор на коменсалне бактерије црева, што може да буде иницијални окидач за развој примарног билијарног холангитиса код људи. Добијени резултати указују да галектин-3 може да буде мета деловања потенцијално нових лекова за лечење примарног билијарног холангитиса и указују на значај даљег испитивања терапијског ефекта различитих инхибитора галектина-3.

Др Саша Киковић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Значај ултразвучне еластографије у успостављању дијагнозе
диференцираних карцинома штићасне жлезде*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 8. 2020.

Коментори

Проф. др Зоран Хајдуковић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Иван Марковић

Медицински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Александар Ђукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Тамара Драговић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати приказани у овом раду указују на то да ултразвучна еластографија представља нову неинванзивну методу која има високу предиктивну вредност за детекцију тироидних карцинома, нарочито ако се користи у комбинацији са другим дијагностичким процедурама. Присуство бар једне од следећих ултразвучних и еластографских карактеристика: солидан изглед ткива, присуство калцификата, Фукунара скор ≥ 4 , стреин ратио ≥ 4.35 има сензитивност од 100%, а специфичност 43.8% за дијагнозу ДТК. Присуство бар две од набројаних карактеристика има 96% сензитивност и 87.9% специфичност. Присуство бар три од набројаних карактеристика има 100% сензитивност и 89.2% специфичност.

Др Александар Ацовић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Улога индоламин 2,3 геоксијеназе у имуномодулацији улцерозног колитиса: њихови ефекти инфламације у усној дупљи и колону

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 17. 9. 2020.

Коментори
Проф. др Владислав Воларевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Владимир Ристић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Данило Војводић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду
Доц. др Јелена Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
НС Бојана Симовић-Марковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дендритске ћелије активношћу, IDO/кинуриног пута, индукују експанзију Т регулаторних лимфоцита и на тај начин супримирају инфламацију и подстичу регенерацију слузнице црева у мишева оболелих од колитиса инукованим DSS-ом. Мерењем концентрације кинуренина у серумима и фецесу оболелих од улцерозног колитиса, може се пратити ток болести и успешност терапије. Апликација мезенхимских матичних ћелија у мишеве соја C57BL/6 третираних DSS-ом доводи до ублажења симптома DSS колитиса, индукцијом Т регулаторних лимфоцита IDO/кинуриног путем, док апликација мезенхимских матичних ћелија у DSS-ом третиране животиње соја BALBc доводи до погоршања колитиса, експанзијом проинфламацијских ћелија.

Др Ана Девић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Нивои цитокина пре и после хистероскопске полипектомије
код инфертилних пацијенткиња*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 17. 9. 2020.

Ментор
Доц. др Марија Шорак
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Мирјана Варјачић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Иван Јовановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Младенко Васиљевић
Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ студије био је да се утврде промене на нивоу ендометријума пре и после хистероскопске полипектомије код инфертилних пацијенткиња са ендометријалним полипом и код инфертилних пацијенткиња без ендометријалног полипа. Код пацијенткиња са полипом ендометријума вредности експресије TNF- α више су у испирку утеруса него у серуму и пре и после хистероскопије. Након уклањања полипа вредности TNF- α више су у серуму код пацијенткиња без полипа ендометријума, него код пацијенткиња са полипом ендометријума. Код пацијенткиња са полипом ендометријума вредности TNF- α више су у испирку него у серуму и пре и после хистероскопије. Интензитет ИНН експресија TNF- α у полипу ендометријума и биоптату ендометријума пацијенткиња без полипа показује значајну разлику, док између биоптата ендометријума пацијенткиња са полипом и биоптата ендометријума пацијенткиња без полипа не показује значајну разлику интензитета сигнала ИНН експресија TNF- α . Вредности експресије INF- γ код пацијенткиња са полипом више су и у испирку и у серуму и пре и после хистероскопије него код пацијенткиња без полипа. Код пацијенткиња са полипом ендометријума вредности INF- γ ниже су у испирку него у серуму и пре и после хистероскопије. Вредности INF- γ у серуму ових пацијенткиња више су након уклањања полипа у серуму. Скор експресије INF- γ у биоптату ендометријума код пацијенткиња без полипа значајно је нижи у односу на скор експресије INF- γ и у полипу и у биоптату код пацијенткиња са полипом ендометријума. На основу овога можемо закључити да се добијене cut off вредности за TNF- α и INF- γ могу пледирати за скрининг тестове, док вредности гликоделина имају инвезну предикцију.

Др Предраг Ћурић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Повезаност маркера инфламације, ендотелне дисфункције и метаболизма хомоцистеина са тежином коронарне артеријске болести код болесника са стабилном ангином перкорис

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 17. 9. 2020.

Ментор
Проф. др Драган Ћурић
Медицински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Владимир Милорадовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Владимир Јаковљевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Слободан Обрадовић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У клиничкој пракси примећено је да извесан број пацијената без класичних фактора ризика за коронарну артеријску болест (КАБ) има значајне промене на коронарним артеријама, те је неопходно утврдити да ли и други фактори ризика могу допринети њеном настанку и прогресији. Укључено је 123 испитаника, подељених у испитивану (пацијенти са доказаном КАБ) и контролну групу (без симптома). Вредности инфламацијских маркера, хомоцистеина, РАИ-1, мокраћне киселине, атерогеног индекса плазме и NT-proBNP-а биле су значајно више код испитаника у групи оболелих у односу на контролну групу. Виши клинички SYNTAX скор и вишесудовна болест у болесника са коронарном артеријском болешћу повезани су са значајним повећањем серумских концентрација инфламацијских маркера, хомоцистеина, vW фактора, VIII фактора и NT-proBNP-а. Резултати истраживања потврђују ранија сазнања да хронична инфламација има значајну улогу у настанку атеросклерозе. Постоји повезаност фибриногена, CRP, хомоцистеина, vW фактора, VIII фактора и ИМК са степеном тежине КАБ исказане SYNTAX I скором. Степен задебљања зида каротидне артерије корелира са клиничким и SYNTAX I скором, као и са хомоцистеином, а не са vW.

Др Гордана Гајовић

(Аранђеловац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Социомедицински аспекти депресивности код старијих у контексту савремених демографских и друштвено-економских односа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 9. 2020.

Ментор
Доц. др Светлана Радевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Доц. др Снежана Радовановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Владимир Јањић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
НС Немања Ранчић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Депресија је најчешћи ментални поремећај код особа старије животне доби, са озбиљним последицама на личном, међуљудском и друштвеном нивоу. Значајан допринос ове дисертације представља идентификација ризичних категорија становништва, односно издвајање оних који су под највећим ризиком обољевања од депресије, као и фактора ризика удружених са депресијом, на које се може утицати, а који су преципитирајући за менталне проблеме. Резултати овог истраживања могу послужити као полазна основа у креирању популационе стратегије, као и за израду програма селективне и индиковане превенције, усмерене на вулнерабилне категорије становништва, чији би крајњи циљ био унапређење менталног здравља и редукција депресивних поремећаја, а чиме би се значајно утицало на смањење озбиљних последица до којих ови поремећаји могу довести код појединаца, њихових породица и заједнице у целини.

Др Игор Кумбуровић

(Котор)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

*Ефекти примене екстракта биљке *Satureja hortensis* L. на бихевиоралне манифестације неуротоксичности изазване цисплатином код пацова*

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Гвозден Росић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Тихомир Илић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Драгица Селаковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати ове студије омогућили су дефинисање бихевиоралних ефеката једнократне администрације цисплатине, као и утицај третмана екстрактом биљке *Satureja hortensis* L. код пацова. Утврђено је и да постоји промена нивоа оксидативног стреса и апоптозе током примене цисплатине, односно симултане администрације екстракта биљке *Satureja hortensis* L. Такође, утврђено је да промене у понашању пацова индуковане третманом цисплатином, односно екстрактом биљке *Satureja hortensis* L. значајно корелирају са променама оксидативног стреса и апоптозе у хипокампусу пацова. Резултати ове студије указују на значај антиоксидантне суплементације у третману бихевиоралних манифестација неуротоксичности изазване цисплатином. Резултати овог истраживања могу бити потенцијална препорука да се екстракт биљке *Satureja hortensis* L. примењује као неуропротективна терапија током хемотерапијских протокола који садрже препарате на бази платине.

Др Неда Новаковић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Утицај тренинга сензорне интеграције код адолесцената и одраслих особа са поремећајима аутистичног спектра

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 7. 10. 2020.

Ментор
Проф. др Милица Пејовић Милованчевић
Медицински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Слободан Обрадовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Јасмина Стојановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Оливера Вуковић
Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Поремећаји из спектра аутизма (ПСА) карактеришу тешкоће у социјалним интеракцијама, социјалној комуникацији и репетитивно / стереотипно понашање уз избегавање промена. Третмани базирани на сензорној интеграцији подразумевају активно учешће корисника третмана у мултисензорном окружењу – Snoezelen соби, дизајнираној да обезбеди вишеструке могућности за сензорну стимулацију. Циљ – утврђивање ефеката третмана на стереотипно / репетитивно понашање, социјалну респонзивност и ниво сензорне интеграције, као и на степен изражености симптома код адолесцената и одраслих особа са ПСА. Утицај третмана сензорне интеграције у Snoezelen соби код ПСА показао се у погледу смањења степена изражености симптома и одржања и/или смањења присутности репетитивног и стереотипног понашања и поремећаја социјалне респонзивности. Није успостављена веза између дисфункције сензорне интеграције и изражености симптома ПСА. Исходи истраживања сугеришу да третман сензорне интеграције у Snoezelen соби утиче на превенцију погоршања, уз побољшање основних карактеристика ПСА.

Др Аница Петковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекти директних оралних антикоагуланаса на глобалну хемостазу код пацијената са атријалном фибрилацијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 15. 10. 2020.

Коментори

Проф. др Јован Антоновић

Каролинска Институт у Стокхолму

Проф. др Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Марко Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Милоје Томашевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободан Обрадовић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Овај рад представља оригиналну научну студију која се бави испитивањем ефеката директних оралних антикоагуланаса (ДОАК) на глобалне хемостатске тестове код пацијената са атријалном фибрилацијом (АФ). На основу добијених резултата закључено је да је калибрисана аутоматизована тромбографија недовољно добра за утврђивање ефекта терапије дабигатраном или ривароксабаном. Ендогени тромбински потенцијал представља потенцијално одговарајући тест за одређивање глобалног хемостатског капацитета код оба ДОАК. Улога теста (укупни хемостатски потенцијал) мора се испитати у додатним истраживањима. Резултати истраживања дају значајан допринос у сагледавању терапијског ефекта ДОАК и тестова за праћење њихових ефеката.

Др Драган Дуловић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Ентезитис као њредикџор исџољавања џсоријазног
артџриџиса*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 22. 10. 2020.

Ментор
Доц. др Радиша Војиновић
Факулџет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Милан Петронијевић
Медицински факулџет Војномедицинске академије у Београду
Доц. др Ана Равић Николић
Факулџет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Мирјана Веселиновић
Факулџет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Псоријаза је аутоимунска системска инфламаторна болест, чија је учесталост у општој популацији око 2-3%. Поред промена на кожи, болесник са псоријазом је са повишеним ризиком за појаву депресије, гојазности, дијабетеса, инфламаторних болести црева, хипертензије, болести срца. Најчешћи коморбидитет псоријазе је псоријазни артритис (ПсА). Ентезитис је један од три кључна клиничка знака ПсА. Спроведена је проспективна студија (студија случај-контрола), којом је обухваћено 180 пацијената оболелих од псоријазе (патохистолошки верификоване), који нису лечени системском терапијом, изузев ускоспектралне УВБ фототерапије или ПУВА терапије. Овим болесницима је изведен ултрасонографски преглед ентеза и калкулација MASEI и GUESS скорa, процена квалитета живота кроз дерматолошки индекс квалитета живота (DLQI), попуњавање и поређење упитника за процену ризика псоријазног артритиса. Регистровани су демографски и подаци о досадашњем току и тренутној активности болести (PASI скор), подаци о коморбидитетима. Ултрасонографски прегледи ентеза изведени су у Институту за радиологију Војномедицинске академије у Београду, на ултразвучном апарату.

Др Александар Јевтић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Хипербарична оксигенација и синтамини у управљању
сепсе пацијента*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 22. 10. 2020.

Коментори
Проф. др Жељко Мијаиловић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Владимир Живковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Доц. др Иван Срејовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Олгица Михаљевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Маја Шурбатовић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Будући да ефекти хипербаричне оксигенације (ХБО), статина и њихове удружене примене у току сепсе и даље нису у потпуности разјашњени, студија је имала за циљ да испита комбинацију наведеног фармаколошког и нефармаколошког терапијског маневра на моделу сепсе пацијента. Истраживање је показало да примена антибиотске терапије, као и њена комбинација са ХБО, узрокује ремисију клиничког тока сепсе. Самостална или комбинована примена ХБО и антибиотика била је удружена са најмањом продукцијом оксидационо-инфламацијских биомаркера. Добијени налази указују на то да се оправданост употребе ХБО у третману сепсе може разматрати, пре свега, у склопу адјувантног терапијског приступа са каузалном антибиотском терапијом.

Др Светлана Антић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
Процена оксидационог стреса код болесника који се лече редовном хемодијализом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 10. 2020.

Ментор
Проф. др Дејан Петровић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Ђоко Максић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду
Проф. др Владимир Живковић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Исидора Милосављевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Кардиоваскуларне болести су водећи узрок смрти болесника који се лече редовном хемодијализом. У факторе ризика за развој кардиоваскуларних болести спадају: анемија, инфламација, оксидациони стрес, хиперхормонистеинија, хиперволемија, повећан проток крви кроз васкуларни приступ за хемодијализу, поремећај метаболизма калцијума и фосфата и недостатак витамина D. Оксидациони стрес се дефинише као оштећење ткива, настало због поремећаја равнотеже између стварања слободних радикала кисеоника и функције антиоксидационих система. Два главна узрока развоја оксидационог стреса у овој популацији болесника су биоинкомпатибилност дијализне мембране и раствора за хемодијализу. Главне клиничке последице оксидационог стреса су развој и убрзање процеса атеросклерозе, развој анемије и резистенција на дејство еритропоетина, малнутриција и амилоидоза повезана са хемодијализом.

Др Јелена Ристић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај хроничног прекодиционарања инхибиторима фосфодиестеразе 1 самостално и у комбинацији са физичком активношћу на функционални ојоравак изолованој срца љацова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 29. 10. 2020.

Ментор

Проф. др Марко Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Душан Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Славољуб Јовић

Факултет ветеринарске медицине у Београду

Проф. др Владимир Живковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Редовна физичка активност умереног интензитета сматра се неопходном здравственом мером, као основном нефармаколошкој терапији кардиоваскуларних болести. Лекови из групе инхибитора фосфодиестеразе (енгл. PhosphoDiEsterase Inhibitors, PDEI) користе се у терапији кардиоваскуларних болести, али и у различитим студијама, да би се расветлили недовољно познати аспекти њиховог деловања. Прекодиционарање PDE1 инхибиторима и тренингом умереног интензитета повећава параметре контрактилности срца. Примењена комбинација фармаколошког третмана и физичке активности смањила је ослобађање про-оксиданаса и продукте њиховог деловања и побољшала је активност ензима антиоксидационе заштите, тиме превенирајући оксидациони стрес. На основу добијених резултата закључује се да физички тренинг умереног интензитета довољног трајања, самостално, или у комбинацији са PDE1 инхибиторима, доводи до развијања позитивних протективних адаптивних механизма, који се манифестују смањењем оксидационог стреса и побољшањем хемодинамских параметара.

Др Ана Поповић

(Подгорица)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Карактеризација и испитивање антиинфламаторске активности
комплекса цинка (II) са S-алкенил дериватима тиосалицилне киселине*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 26. 11. 2020.

Ментор
Проф. др Иван Јовановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Марија Миловановић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Гордана Радић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Данило Војводић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ студије био је структурна и биохемијска анализа и испитивање потенцијалног антитуморског ефекта новосинтетисаних комплекса цинка са дериватима тиосалицилне киселине: $[\text{Zn}(\text{S-alil-thiosal})_2]$ - $\text{C}_{22}\text{H}_{22}\text{O}_4\text{S}_2\text{Zn}$ (K6) и $[\text{Zn}(\text{S-izobuten-thiosal})_2]$ - $\text{C}_{22}\text{H}_{22}\text{O}_4\text{S}_2\text{Zn}$ (K7). Добијени резултати истраживања дају оригиналан и важан допринос разумевању механизма антитуморске активности испитиваних једињења. Резултати по први пут показују да оба испитивана цинк (II) комплекса са S-алкенил тиосалицилном киселином показују умерену цитотоксичну активност против ћелија карцинома дебелог црева и меланома. Смањење вијабилности туморских ћелија последица је индукције апоптозе и заустављања ћелијског циклуса у G2 фази. Иако комплекси цинка имају слабији антитуморски ефекат од оксалиплатине и цисплатине, делују селективније на туморске ћелије од познатих лекова.

Др Милена Вулетић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Значај експресије рецептора за лептин у ћелијској пролиферацији, неопластичности и организацији еластичних влакана у сквамозелуларном карциному коже

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 22. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Снежана Јанчић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Немања Јовичић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Ана Равић Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

НС Верица Милошевић

Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић” у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

На основу резултата истраживања може се закључити да је пораст експресије рецептора за лептин LEPR праћен повећањем индекса пролиферације и неопластичности и повећањем хистолошког градуса сквамозелуларног карцинома коже. Ниво експресије рецептора за лептин у овом тумору не зависи од пола, старости испитаника и локализације тумора на фотоекспонираној или нефотоекспонираној кожи. Добијени резултати дају оригиналан и важан допринос разумевању значаја неуропептида лептина за патогенезу и прогресију сквамозелуларног карцинома коже. Указују на то да је на основу експресије рецептора за лептин (LEPR) могуће идентификовати агресиван фенотип сквамозелуларног карцинома коже, што пружа могућност индивидуализације антитуморског третмана применом антагониста рецептора за лептин (LEPR).

Др Миле Браковић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Ефекат њирикалцијум силикајној цеменјта (биодентјима) на зарасјтање хуманих ѡериапексних лезија након рејиројрадној ѡуњења канала корена зуба: клиничка и експериментјална стјудија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Милош Дука

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Александра Лукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободанка Митровић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Татјана Кањевац

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Марија Бубало

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос дисертације огледа се у томе што ово истраживање по први пут показује предност биодентина у ретроградној оптурацији канала корена зуба код хируршког лечења периапексних лезија у односу на амалгам, што је праћено бољим зарастањем. Ова дисертација је допринела и разумевању механизма деловања биодентина на зарастање периапексних лезија, а што представља врло комплексан феномен. Такође, добијени резултати јасно показују да концентровани биодентин може имати нежељена цитотоксична својства, док мање концентрације стимулишу пролиферацију фибробласта и мезенхимских матичних ћелија. На овај начин су и решене контроверзе које су повезане са биокомпатибилношћу биодентина, што такође може имати како биолошки, тако и клинички значај.

Др Петар Војводић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Стандардизација Монтијомери-Ашберџ скале на узорку депресивних пацијената у Србији

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Горан Михајловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Драгана Игњатовић Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Дарко Хинић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Доц. др Чедо Миљевић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Скале за процену депресије представљају кључну допуну приликом дијагностике. У нашој земљи користе се бројне скале, али је недовољно публикованих резултата о нормама примењених скала на нашој популацији. Циљеви овог истраживања били су: стандардизација Монтијомери-Ашберџ скале за процену депресивности (MADRS) на клиничкој и неклиничкој популацији у Србији, поређење резултата и конвергенција са Хамилтоновом скалом за процену депресивности (HAM-D), као и потврђивање предиктивне валидности MADRS инструмента. Узорак испитаника био је консекутивног типа и обухватао је групацију из неклиничке и групацију из клиничке популације. Испитана су 272 испитаника у два наврата. Утврђено је да скала MADRS има одличне психометријске карактеристике, да је подједнако валидна као и HAM-D, као и да је њена дискриминативна валидност адекватна. Тест-ретест анализа показала је да је скала поуздана у времену. Утврђена је и висока позитивна корелација између двеју наведених скала. На крају, установљене су статистички значајне разлике између група у погледу пола, старости и образовања за обе скале, али су ефекти утврђених разлика мали, те би се могли сматрати занемарљивим. Главни резултат овог истраживања је стандардизована MADRS скала која се показала одговарајућом мером за рутинске, клиничке процене појединаца са депресијом.

Др Станко Петровић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена сигурности и ефекта примене антиинфламационе терапије код болесника са средње тежишном формом улцерозног колитиса

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 25. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Дино Тарабар

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Светлана Ђукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Александра Сокић Милутиновић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Идеја овог истраживања је била да се проучи потенцијални ефекат *Ticagrelor*-а на инфламацију код болесника са УК. Према досадашњим сазнањима, УК је схваћен као болест Т лимфоцита и терапија која се примењује је усмерена на смањење функције Т лимфоцита. Ово испитивање је усмерено на смањење активности тромбоцита, што резултује смањењем отпуштања медијатора из тромбоцита, а самим тим доводи до смањења инфламације. Ова докторска дисертација представља оригиналну и значајну студију анализе безбедности и ефекта лека *Ticagrelor* код болесника са УК у погоршању. Пре свега, ово је прва клиничка студија која је процењивала ефикасност примене испитиваног лека код болесника са УК. Показано је да је примена испитиваног лека безбедна и да осим појаве модрица по кожи неколико болесника није било других нежељених ефеката. Примена лека довела је до смањене функције тромбоцита, што је показано смањењем *sCD40L*, *sP-selectin-a* у крви. Такође је показано да је након примене овог лека дошло до смањења разлика вредности *IL-6*, *TNF-α*, *IL-17A*, *IL-21*, *IL-22*, *IL-17F*, *IL-2* у групи болесника који су примали *Ticagrelor* у односу на стандардну групу.

Др Гордана Ђорђевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Утицај демографских и социоекономских неједнакости
на репродуктивно здравље жена*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 25. 12. 2020.

Коментори

Проф. др Јанко Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Снежана Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Мирјана Варјачић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Светлана Радевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Биљана Миличић

Стоматолошки факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Репродуктивно здравље је основна компонента за укупни здравствени статус појединца и централна детерминанта квалитета живота. Репродуктивно здравље жена је сложен концепт који обухвата бројне аспекте доброг здравља: благостање у области сексуалних односа, планирање породице, заштиту од нежељених догађаја, ресурсе за његово очување и унапређење. Резултати овог истраживања значајни су са аспекта сагледавања и издвајања предиктора који утичу на репродуктивно здравље жена Србије, а могу послужити као основа у креирању превентивних приступа у смањивању неједнакости у репродуктивном здрављу ове вулнерабилне категорије становништва. Унапређење репродуктивног здравља жена и смањивање неједнакости доприносе бољем квалитету репродуктивног здравља популације, а самим тим и бољи демографски и економски развој.

Др Мирко Микић

(Подгорица)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Значај корелације анализе њусџине косџи и љримарне сџабилносџи
код избора дизајна денџиалних имџланџаџа*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 29. 12. 2020.

Ментор
Проф. др Зоран Влаховић
*Медиџински факулџтеџи у Приџшџини са љривременим сџиџиџџем
у Косовској Миџировиџи*

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Доц. др Марија Бубало
Медиџински факулџтеџи Војномедиџинске академије у Беоџраду
Проф. др Зоран Лазић
Медиџински факулџтеџи Војномедиџинске академије у Беоџраду
Доц. др Мирослав Васовић
Факулџтеџи медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Анализом густине коштаног ткива *CBCT* снимка у софтверу апарата израженом у *HU* јединицама може се предвидјети степен примарне стабилности самоурезујућих и неурезујућих денталних имплантата у костима густине D1, D2 и самоурезујућих денталних имлантата у костима слабијег квалитета густине D4. Степен примарне стабилности неурезујућих денталних имплантата у костима слабијег квалитета D4 не може се предвидјети. Више вриједности *HU* повезане су са вишим вредностима *ISQ*.

Др Ивица Петровић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Улога галектина-3 у патофизиологији
β ћелија панкреаса*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 18. 1. 2021.

Ментор
Доц. др Немања Јовичић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Академик проф. др Небојша Лалић
Медицински факултет у Београду
Проф. др Миодраг Лукић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Снежана Живанчевић Симоновић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Александар Ђукић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
НС Нада Пејновић
Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић” у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У експерименталном моделу типа 1 шећерне болести трансгено појачана експресија галектина-3 у β ћелијама делује протективно на индукцију болести, употребом ниских узастопних доза стрептозотоцина. Третирање трансгених мишева интерлеукином 33 додатно ублажава развој хипергликемија. У експерименталном моделу типа 2 шећерне болести трансгено појачана експресија галектина-3 у β ћелијама делује прозапаљенски, поспешујући оштећење β ћелија након исхране богате мастима. *In vitro* резултати указују на прооксидантни ефекат појачане експресије галектина-3 у β ћелијама, док резултати након стимулације метаболичким и инфламаторним ноксама показују значајан прозапаљенски ефекат појачане експресије галектина-3 у β ћелијама. Резултати показују да ефекат појачане експресије галектина-3 у β ћелијама може бити двојак, од протективног до прозапаљеног, у зависности од ноксе која делује на β ћелије и механизма којим нокса доводи до оштећења β ћелије. Трансгено појачана експресија галектина-3 у β ћелијама и примена интерлеукина 33 након појаве хипергликемије имају терапијски ефекат и спречавају развој шећерне болести.

Др Александра Вукотић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Хемодинамски ефекти и примене различитих симпатикомиметика током иланираног царског реза у спиналној анестезији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 1. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Јасна Јевђић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Мирјана Варјачић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Берислав Векић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Предраг Стевановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација представља оригиналну студију која се бави испитивањем хемодинамских ефеката примењених симпатикомиметика код планираног царског реза у спиналној анестезији. Континуирани неинвазивни хемодинамски мониторинг се у породиљству не користи рутински, те је и мали број стручних радова у којима су праћене промене артеријског притиска, срчане фреквенце, минутног волумена срца, ударног волумена срца, системског васкуларног отпора *beat to beat* и њихова повезаност са спиналном анестезијом и симпатикомиметиком. У стручној литератури не постоји дефинисан протокол коришћења симпатикомиметика током царског реза у спиналној анестезији. Добијени резултати истраживања дају оригинални и веома значајан допринос бољем разумевању хемодинамских промена које се дешавају употребом симпатикомиметика код планираног царског реза у спиналној анестезији. С обзиром на то да су резултати овог истраживања показали да су примењени протоколи ефедрина и фенилефрина обезбедили хемодинамску стабилност пацијенткиња и добар исход новорођенчади, то може бити корак напред на путу дефинисања протокола употребе ових симпатикомиметика код планираног царског реза у спиналној анестезији.

Др Загор Загорац

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена утицаја интраабдоминалног притиска на параметре структуре и функције јетре код болесника подвргнутих лапароскопским операцијама жучне кесе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 8. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Берислав Векић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф др Драгче Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Александар Цветковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У свом раду аутор се бави савременом и актуелном темом утицаја повишеног интраабдоминалног притиска на функционално и структурно оштећење јетре. Овај рад обједињује досадашња сазнања о овој теми и даје јасан увид у методологију ове и других анализираних студија из ове области. Методологија коришћена у овом истраживању може представљати основу за дизајн будућих истраживања која се баве овом и сличним темама.

Др Весна Јовановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање утицаја пројективних и фактора ризика на синдром изгарања наставника који реализују наставу у редовним и школама за интелектуално ометену децу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 9. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Горан Михајловић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Драгана Игњатовић Ристић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Дарко Хинић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Срђан Миловановић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација представља оригиналну научну студију која се бави испитивањем предикције синдрома изгарања кроз спецификовање протективних и ризичних фактора, на узорку наставника који реализују наставу интелектуално ометеној деци у специјалним школама и наставника у редовном образовању. Резултати дисертације указују на то да су најзначајнији протективни фактори од синдрома изгарања у домену личних одлика дефектолога у специјалном образовању: самопоштовање, асертивност, ефикасно управљање одељењем и примена стратегија учења. Од битних организационих карактеристика, радно окружење се опажа као фактор ризика за развој емотивне исцрпљености и деперсонализације дефектолога. Као најзначајнији протективни фактори од синдрома изгарања у домену личних одлика наставника у редовном образовању су: самопоштовање, асертивност и ефикасно учење ученика. Од битних организационих карактеристика квантитативни захтеви посла се опажају као фактори ризика за развој прве и друге фазе изгарања наставника. Социјална подршка у радном окружењу имала је значајну протективну улогу бар у некој од фаза изгарања код обе групе наставника. Резултати овог истраживања могли би да имају изузетан практичан значај у смислу планирања стратегија које ће допринети очувању менталног здравља наставника или откривању ризичних група које би могле предвидети могућност развоја синдрома изгарања, кроз садејство одређених организационих фактора и ниских индивидуално-психолошких потенцијала особе.

Др Хелена Марић

(Фоча)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Утицај полиморфизма гена за DNA метилтрансферазе
на шок и исход меланома*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 2. 2021.

Ментор
Проф. др Ружица Козомара
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Берислав Векић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Проф. др Бобан Ђорђевић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду
НС Данијела Максимовић
Институт за биолошка истраживања „Синиша Сиданковић” у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Најважнији резултати истраживања у овој студији повезани су са преживљавањем болесника: први пут је показано да полиморфизам *rs2228612* ДНМТ1 гена може бити удружен са смањеним укупним преживљавањем болесника са меланомом, док је полиморфизам *rs2424932* ДНМТ3Б гена показао снажан тренд удружености са прогресијом болести и ризиком за краће укупно преживљавање болесника са меланомом; полиморфизам *rs406193* ДНМТ3Б гена је удружен са повећаним присуством тумор-инфилтрирајућих лимфоцита (ТИЛ) који су добар прогностички маркер. Ови налази указују на то да даља истраживања у овом правцу могу потенцијално довести до открића нових прогностичких молекуларних маркера и/или нових терапија.

Др Јован Луковић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање in vitro анти-туморског ефекта и механизма деловања аналога халкона на ћелије тумора хуманог порекла

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 1. 3. 2021.

Ментор

Доц. др Ивана Николић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Марија Анђелковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Ратковић

Природно-математички факултет у Крагујевцу

Проф. др Јелена Башић

Медицински факултет у Нишу

Доц. др Милан Зарић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Петар Чановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Резултати многобројних истраживања показали су да халкони испољавају ефикасан антитуморски ефекат туморске ћелије карцинома цервика, колоне и дојке са статистички значајно смањеним ефектом на здраве ћелије. Упркос томе, већина природних и синтетисаних халкона има недостатке и ограничења која се огледају у токсичности према здравим ћелијама и неселективности према туморским ћелијама. У циљу редуковања поменутих нежељених ефеката, непрестано се врши синтеза великог броја различитих деривата и аналога халкона. Резултати ове докторске дисертације показали су да свих седам испитиваних халкона (X1-X7) испољавају цитотоксична дејства на ћелије карцинома колоне, цервикса и дојке, путем индуковања апоптозе (и/или аутофагије), уз незнатан ефекат на здраве хумане фибробласте плућа. Такође, халкони X1-X7 испољавају ефикасније цитотоксичне ефекте на поменуте туморске ћелије у односу на цисплатину, која већ има примену у медицини као антиканцерогени агенс. Поред тога, резултати ове студије показали су да халкони X1-X7 показују ефикасније цитотоксичне ефекте и већу селективност у односу на већину халкона досадашњих истраживања. Испитивани аналози халкона индукују апоптозу туморских ћелија путем активирања митохондријалног апоптотског пута, смањујући релативни однос *Bcl-2/Bax* протеина и активирањем *Bax*-а, што сукцесивно доводи до транслокације цитохрома *c* из митохондрија у цитосол ћелије и активације егзекуторне каспазе-3. Сходно томе, добијени резултати ове докторске дисертације показали су да халкони X1-X7 могу бити потенцијални агенси за лечење малигнитета.

Др Милан Коцић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Испитивање фактора који утичу на исход комбинованог хируршког лечења и задржане интраперитонеалне хемиотерапије код пацијенткиња са карциномом перитонеума оваријалног порекла

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 4. 3. 2021.

Ментор

Проф. др Срђан Нинковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Драгче Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јанко Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Иван Марковић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

На основу испитивања и обраде резултата, у овој студији дошло се до следећих закључака: перитонеални канцер индекс (PCI) може се сматрати једним од најзначајнијих фактора прогнозе – са повећањем PCI за једну јединицу повећава се шанса за смртни исход 1.099 пута; хистолошки подтипови карцинома не утичу на обим перитонеалне дисеминације, али могу утицати на преживљавање; ресекција ДДК и ЛДК значајно утиче на обим перитонеалне дисеминације; висцералне ресекције и захваћеност танких црева, бешике, дијафрагме и бурсе оменталис указују на значајно већи обим перитонеалне дисеминације – захваћеност левог средишњег региона значајно утиче на укупно преживљавање, а могуће је да утичу леви горњи и десни доњи регион; највећи проценат смртог исхода јавио се код пацијенткиња код којих је захваћен почетни илеума, десни доњи и средишњи и леви доњи; највећи проценат смртности је забележен када је урађена ресекција оментума, бешике, колона, танког црева или дијафрагме; пацијенткиње са иницијално лошијим општим стањем имале су већи обим перитонеалне дисеминације, што је утицало и на преживљавање; код пацијенткиња код којих је била присутна метакрона карцинома имале су већи обим перитонеалне дисеминације у односу на пацијенткиње са синхроним карциномом; синхрона и метакрона карцинома не утичу на преживљавање; постоперативне компликације код пацијенткиња највероватније утичу на преживљавање; спровођење постоперативне хемиотерапије након циторедуктивне хирургије и загрејане интраперитонеалне хемиотерапије нема утицаја на укупно преживљавање.

Др Снежана Лазаревић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Предиктивна вредност евоцираних потенцијала
на дуодуодуални исход мултипле склерозе*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 11. 3. 2021.

Ментор
Проф. др Светлана Милетић Дракулић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Тихомир Илић
Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду
Доц. др Иван Срејовић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу
Доц. др Милица Боровчанин
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни резултати ове дисертације указују на значајну предиктивну вредност евоцираних потенцијала на достизање повољног исхода лечења оболелих од мултипле склерозе. Уредан налаз евоцираних потенцијала повећава шансу за достизање повољног исхода лечења шест пута. Продужене латенце за 1 смањују шансу за достизање повољног исхода лечења за око 3,4%, а такође и повећавају шансу за повећање физичке онеспособљености за око 1%. На повећање физичке онеспособљености може утицати виши степен депресивности, који се издваја као најважнији фактор, а поред депресије значајно утичу и виши скорови на скалама замора. Депресија и замор међусобно позитивно корелирају и имају негативан утицај на когнитивне функције испитане неуропсихолошким тестовима. Депресија и замор не утичу на налаз латенци и амплитуда когнитивних евоцираних потенцијала. Пацијенти који имају депресију и замор имају продужено реакционо време. Амплитуде и латенце когнитивних евоцираних потенцијала не могу учествовати у процени ризика за развој когнитивног оштећења код пацијената са релапсно-ремитентном мултиплом склерозом.

Др Никола Чикириз

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај њолних разлика и дијетне обојаћене њолифенолима на сирес изазван акућним физичким оћћерећењем

Факултет на коме је одбраћена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 24. 3. 2021.

Ментор

Проф др. Владимир Јаковљевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Невена Јеремић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. Тамара Николић Турнић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

НС Весна Вучић

Институт за медицинска истраживања у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Узимајући у обзир да су спортисти у посебном ризику за настанак оксидационог стреса услед великих физичких напора, основни циљ ове студије био је управо да испита на који начин тромесечна примена сока од ароније, богатог полифенолима, утиче на оксидациони стрес, телесну композицију, основне биохемијске параметре и хормонски статус. Додатни циљ овог истраживања био је да се утврди да ли су ови ефекти потпуно зависни. У истраживању је учествовало 40 професионалних спортиста, подељених у 4 групе ($n=10$); постојале су две контролне (оба пола) и две експерименталне групе (оба пола). Испитаници у експерименталним групама су током три месеца користили *per os* концентровани сок од ароније, док су остали користили плацебо. На почетку и крају експерименталног протокола спроведена су сва мерења од интереса (телесна композиција, функционална испитивања, анализа маснокиселинског састава плазме, редокс и хормонски статус, крвна слика). Тромесечна конзумација концентрованог сока од ароније код спортиста мушког пола унапредила је телесну композицију, крвну слику, повећала вредности релативне и апсолутне потрошње кисеоника и регулисала редокс и липидни статус. Са друге стране, ефекти у групи спортисткиња били су доста блажи. Тромесечна конзумација концентрованог сока од ароније код спортиста женског пола у највећој мери је утицала је на крвну слику и редокс статус.

Др Драган Крстић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Утицај психосоцијалних карактеристика на аутономну и имунску дисфункцију код особа са мултиплом склерозом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 25. 3. 2021.

Ментор

Доц. др Звездана Стојановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Милица Боровчанин

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Евица Динчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Проф. др Данило Војводић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Показано је да болесници са мултиплом склерозом релапсно-ремитентног тока имају израженију отвореност, депресију и аутономну дисфункцију у односу на контролну групу. Контрола има више серумске нивое IL-4, NGF, а ниже нивое IL-6, IF- γ , IL-13 у односу на оболеле. Израженији неуротицизам је повезан са депресијом и пасивним стратегијама суочавања са стресом, а сви заједно су повезани са аутономном дисфункцијом и лошијим квалитетом живота. Неуротицизам је у позитивној корелацији са IF- γ . Екстраверзија, отвореност и пријатност су у позитивној корелацији са IL-4 и IL-13. Аутономна дисфункција и IL-6 позитивно корелирају. Фаворизовање активних стратегија суочавања са стресом може смањити депресију, аутономну дисфункцију и побољшати квалитет живота оболелих од мултипле склерозе.

Др Милош Митрашевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Неостварене потребе за здравственом заштитом у популацији одраслог становништва Србије

Факултет на коме је одбрађена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 30. 3. 2021.

Ментор

Доц. др Снежана Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Ивана Симић Вукомановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Марија Секулић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

НС Немања Ранчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживање даје увид у предикторе неједнакости у коришћењу, приступу и остваривању здравствене заштите. Идентификовани социодемографски фактори, повезани са неоствареним здравственим потребама у одраслој популацији Србије, представљају неопходну основу за формулисање здравствене политике и стратегија које ће допринети смањивању здравствених неједнакости у коришћењу, приступу и остваривању здравствене заштите, стварању једнаких могућности за здравље и смањивању неправичности у здрављу на најмању могућу меру.

Др Вања Костовски

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Анализа нейосредних клиничких исхода након операције малиних тумора тимуа I и II стадијума у зависности од врсте оперативне процедуре

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 30. 3. 2021.

Ментор

Проф. др Слободан Милисављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Берислав Векић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драгче Радовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Бошко Милев

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

ВАТС тимектомија је далеко мање инвазивна и представља једнако ефикасно решење у поређењу са стандардном стернотомом. Постоперативно је бол слабог интензитета, ожиљак мали, много мања рестрикција плућне функције уз ефикаснију експекторацију и вентилацију, те веће могућности за дијагностичке и терапијске интервенције. Такође, сама интервенција се може добро приказати и документовати. Дрен се одстрањује раније и опоравак је знатно краћи, те су и трошкови лечења мањи. Дужина кућног лечења и одсуство са посла је, такође, знатно краће у пацијената лечених ВАТС-ом. Могуће компликације ВАТС тимектомије попут крварења, интеркосталне неуралгије, пнеумоније – једнаке су онима у алтернативним методама тимектомије, али са мањом учесталошћу. При анализи терапијских опција за лечење рецидива болести, запажено је да су торакотомисани пацијенти имали 6 пута већи ризик да буду лечени VATS методом (92,3%), док су VATS лечени пацијенти имали већу шансу да буду лечени торакотомиском методом (84,6%). Апсолутно смањење ризика од реинтервенције торакотомиским приступом је 20% код VATS методе у односу на торакотомију. Исто смањење ризика показано је и код употребе аналгетика, а још веће смањење код задовољавајућег козметског ефекта (24%). Парестезије су показале апсолутно смањење ризика од 14% код VATS методе у односу на торакотомију. Резултати добијени у овој студији указују на предност ВАТС торакоскопије у односи на стандардну тимектомију, која се огледа у већој безбедности и једнакој или већој ефикасности ВАТС-а, као и у мањој учесталости постоперативних компликација и дјелом опоравку.

Др Валентина Опанчина

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Процена развоја и утицаја церебралног вазоспазма на исход лечења болесника са субарахноидалним крварењем

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 1. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Снежана Лукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Слободан Јанковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јовица Шапоњски

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни циљ ове тезе био је испитивање фактора који су повезани са повећаним или смањеним ризиком од настанка церебралног вазоспазма, који се развија после субарахноидалног крварења изазваног руптуром интракранијалне анеуризме. Осим тога, испитивани су и фактори који су повезани са повећаним или смањеним ризиком од настанка одложеног исхемијског неуролошког дефицита, одложене церебралне исхемије и интрахоспиталног морталитета после анеуризматског субарахноидалног крварења. Студија је дизајнирана као студија пресека и обухватила је све пацијенте којима је у Служби за радиолошку дијагностику Клиничког центра у Крагујевцу, у петогодишњем временском интервалу – од 1. јануара 2014. до 31. децембра 2018. године, на снимцима начињеним компјутеризованом томографијом, први пут дијагностикована субарахноидална хеморагија изазвана руптуром анеуризме. Резултати ове тезе показали су да су забележене вредности INR-а после ендоваскуларне процедуре код пацијената који нису примали антикоагулантну терапију и забележени леукоцити после емболизације анеуризме били снажно повезани са цереброваскуларним спазмом, повећавајући његове шансе за 4.4 и 8.4 пута са сваки бројем вредности INR-а, а хиљадама белих крвних зрнаца. На тај начин утврђено је да субарахноидално крварење које је настало услед руптуре церебралне анеуризме ствара ендокранијално инфламаторно стање, чији је интензитет вероватно директно повезан са стварањем вазоспазма, одложеног неуролошког дефицита и одложене исхемије. Такође, утврђено је да је старост пацијента предиктор за настанак одложеног исхемијског неуролошког дефицита, као и да крв у коморском систему мозга повећава шансу за настанак одложене церебралне исхемије 14.7 пута. Осим тога, доказано је да одложени исхемијски неуролошки дефицит снажно утиче на интрахоспитални морталитет и повећава његове шансе 16.3 пута, док повећање вредности урее изнад референтних вредности након ендоваскуларне процедуре, повећава шансу за смрт пацијента 12.6 пута.

Др Игор Секулић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Упоредна анализа ефикасности и безбедности четири терапијска протокола у лечењу болесника са интермедијарно високим ризиком од плућне тромбоемболије

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 13. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Слободан Обрадовић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Радиша Војиновић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Дејан Костић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Немања Ранчић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација представља оригиналну научну студију која се бави поређењем резултата лечења пацијената са плућном тромбоемболијом (ПТЕ) интермедијарно високог ризика ултразвуком олакшаном катетерском тромболизом (УЗОКТ) у односу на системску тромболитичку терапију и антикоагулантну терапију. Системска тромболитичка терапија, која је у садашњим препорукама метода избора код пацијената са плућном тромбоемболијом (ПТЕ) интермедијарно високог ризика, носи са собом значајан ризик од појаве великих крварења. Резултати истраживања су показали да је УЗОКТ једнако безбедан за примену као и остала три начина лечења, уз већу ефикасност у смислу смањења смртог исхода и хемодинамске декомпензације. Резултати ове студије могу допринети утврђивању значаја УЗОКТ у односу на антикоагулантну терапију, спору инфузију стрептокиназе и спори тПА системски протокол, код пацијената са акутном интермедијарном ризичном групом ПТЕ, што наводи на закључак да је приложена докторска дисертација оригинални допринос у области интервентне васкуларне радиологије и интерне медицине. Резултати овог истраживања значајни су са аспекта сагледавања третмана пацијената са плућном тромбоемболијом и позиционирања ултразвуком олакшане катетерске тромболизе, у односу на досадашње протоколе лечења ових пацијената.

Др Радица Драгојловић Ружичић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Морфолошки и функционални аспекти срчане адаптације на ишремени и дејшремени код пацова различитог пола

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 19. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Душица Ђорђевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Исидора Милосављевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Илија Јефтић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Драган Радовановић

Факултет спортиа и физичког васпитања у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Док су механизми одговорни за благотворно дејство аеробног тренинга на функцију кардиоваскуларног система добро познати, утицај престанка тренинга на параметре срчане функције нису довољно разјашњени. Осим тога, улога оксидативног стреса у ефектима које на кардиоваскуларни систем оставља тренинг и престанак тренажног процеса су, такође, мало познати. На крају, полне разлике у добијеним ефектима су додатна непознаница. Студија је имала за циљ да утврди појаву и брзину реверзибилности срчане адаптације након престанка аеробног тренинга, као и да открије постојање разлике међу половима приликом тренинга/престанка тренинга; улога оксидационог стреса у добијеним ефектима је, такође, испитивана. Wistar albino пацови (женке и мужјаци) сврстани су у следеће групе: контролна, тренинг и две детренинг групе. Тренажни процес је подразумевао програмирани тренинг пливања у специјално конструисаном базену за пливање пацова. Изолована срца перфундована су по Langendorff техници, при чему су праћени следећи кардиодинамски параметри: максимална и минимална стопа развоја притиска у левој комори ($dp/dt \max$, $dp/dt \min$), систолни и дијастолни притисак у левој комори (SLVP, DLVP), фреквенца срца (HR) и коронарни проток (CF). У узорцима крви и коронарног венског ефлуента одређивани су маркери оксидационог стреса: индекс липидне пероксидације мерен у форми TBARS, азот моноксид у облику нитрита - NO₂, супероксид анјон радикал - O₂⁻, водоник пероксид - H₂O₂, супероксид димутаза - SOD, каталата - CAT, редуковани глутатион - GSH. Овим истраживањем смо на моделу изолованог срца пацова потврдили постојање тренингом изазваних промена срчане функције. Престанак тренинга био је праћен губитком тих адаптација, који је био бржи код мужјака него код женки. Примењени тип тренинга узроковао је позитивне адаптационе промене антиоксидационог заштитног система, које су се манифестовале повећаном ензимском активношћу. Након прекида тренинга уочен је парцијални губитак ових тренингом изазваних адаптација. Повећање антиоксидационог капацитета се дуже задржало код мужјака.

Др Тања Радоњић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Улога тиамина у инхибицији оксидативног стреса митохондрија и ендотелне васкуларне рејиклулума у анималном моделу доксорубицином индуковане кардиотоксичности

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 21. 4. 2021.

Ментор

Доц. др Тамара Николић Турнић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Доц. др Невена Јеремић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Доц. др Маја Саздановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Зоран Тодоровић

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Циљ овог истраживања био је испитати потенцијалну улогу тиамина у инхибицији оксидационог стреса узрокованог након акутне примене високе кумулативне дозе антрациклинског цитостатика доксорубицина и испитати потенцијалне нове молекуларне механизме којима тиамин и доксорубицин, самостално или у комбинацији, остварују своје ефекте на кардиоваскуларни систем. Имајући у виду велики број пацијената који су на хемиотерапији и повећање учесталости кардиотоксичности, у наредним годинама очекује се велики помак у погледу откривања потенцијалних кардиопротективних средстава. Претходни третман тиамин-хидрохлоридом, пре примене доксорубицина, могао би смањити производњу оксидативног стреса и повећати контрактилност миокарда и побољшати антиоксидативни одбрамбени систем. Фокус управљања срчаним поремећајима изазваним антрациклинима можда ће бити потребно проширити тако да укључује нормализацију витаминских и нутритивних абнормалности. Наша студија промовише позитиван ефекат тиамина на срчану функцију и антиоксидативни капацитет у односу на хемотерапеутике. У сваком случају, рана идентификација пацијената који су под ризиком за развијање кардиотоксичности треба да буде примарни циљ у развоју превентивних и терапијских стратегија код онколошких пацијената. Будућност кардиоонкологије се свакако огледа у развоју савремених и ефикасних превентивних мера и агенаса и терапијских процедура и смерница код пацијената на хемиотерапији.

Др Миодраг Јоцић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Колоректални карцином: утицај системских концентracија
цитокина и хемохемостатичких карактеристика на анемију
и тромбозу*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 22. 4. 2021.

Коментори

Доц. др Милан Јовановић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Марина Јовановић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Наташа Здравковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Светлана Ђукић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Дарко Мирковић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација даје оригинални и веома важан допринос бољем разумевању развоја анемије и тромбозе код боленика са колоректалним карциномом. Ово истраживање по први пут показује да клиничко-патохистолошке карактеристике болести и системске концентрације појединих од испитиваних цитокина у серуму корелирају са појавом инфламаторне анемије, односно паранеопластичне тромбозе код болесника са колоректалним карциномом. Показано је да галектин-1, IL-1 и IL-33 могу бити потенцијални показатељи прогресије болести код CRC-а. Такође, показана је њихова потенцијална улога у патогенези инфламаторне анемије и паранеопластичне тромбозе код оболелих од CRC-а, што захтева даља истраживања.

Др Марија Живковић Радојевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Фактори ризика за настанак акутне токсичности код оболелих од карцинома грлића материце лечених истовременом хемио и радиотерапијом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 26. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Марко Фолић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Јанко Ђурић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Маријана Станојевић Пирковић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Јовица Шапоњски

Медицински факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација ће допринети адекватном познавању фактора ризика који могу довести до настанка акутне радијационе токсичности код оболелих од локално одмаклог карцинома грлића материце током лечења истовременом хемио и радиотерапијом. Иако је имплементација савремених радиотерапијских техника у великој мери редуковала интензитет акутне радијационе токсичности, није се значајније смањила учесталост појаве нежељених ефеката. Испољена токсичност утиче на продужено трајање и редукцију ефикасности лечења. Добијени резултати могу бити од изузетног практичног значаја за онкологе у креирању стратегије за примену превентивних и правовремених корективних мера за спречавање настанка акутне и последичне, знатно комплексније, хроничне токсичности, као и генерално подизању квалитета живота болесника.

Др Дејан Јовановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Исцртавање сљедећа повезаности концентрације цитокина у урину и серуму са хистолошким и клиничким карактеристикама карцинома простате

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 7. 5. 2021.

Ментор

Проф. др Владимир Банчевић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Данило Војводић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Доц. др Александар Арсенијевић

Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Проф. др Предраг Алексић

Медицински факултет Војномедицинске академије у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Овај рад представља оригиналну научну студију која се бави истраживањем повезаности концентрације цитокина у урину и серуму са патолошким и клиничким карактеристикама код пацијената са карциномом простате. Циљ ове студије било је одређивање патолошког типа тумора, степен *Gleason* диференцијације, вредности ПСА у узорцима серума и узорцима урина у болесника са карциномом простате и контролној групи болесника са бенигном хиперплазијом простате, код којих је клиренс креатинина преко 60 ml/min/1.73m². Упоредиване су и корелиране вредности испитиваних цитокина пре и после терапијске процедуре између група болесника са карциномом простате, бенигне хиперплазије простате и здраве контролне групе. Резултати добијени овом студијом указују на важност одређивања вредности концентрације цитокина у узорцима серума и урина како пацијената са карциномом простате, тако и пацијената са бенигном хиперплазијом простате. Концентрација инфламаторних цитокина (*IL-1α*, *IL-1β*, *IL-6*, и *TNF-α*) представља одраз степена хроничне упале у ткиву и значајна је за напредовање постојећег малигног процеса, али и за малигну алтерацију бенигну промену у ткиву простате. Затим, вредности уринарних *IL-10* и *IL-17*, као и вредности *TN 1* цитокина, *IFN-γ*, *IL-2* и *IL-12*, представљају додатне негативне и позитивне параметре у процени унапредовалости процеса у карциному простате. Још значајније су вредности ових цитокина јер представљају ране, осетљиве показатеље повољног или неповољног одговора на предузете видове терапије у болесника са карциномом простате. Коначно, корелација вредности цитокина са свим другим праћеним параметрима у болесника са карциномом простате даје прецизнији увид у механизме иницијације и прогресије карцинома простате, односно механизам локалног имунског одговора.

Др Милица Ишљамовић

(Ниш)

Научни назив
ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Исцртавање ефикасности акрилатна модификованог антигљивичним
супстанцама у спречавању колонизације протеза гљивања рода
Candida*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 7. 5. 2021.

Ментор
Проф. др Јелена Тодић
*Медицински факултет у Приштини са привременим седиштем
у Косовској Митровици*

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Раде Живковић
Стоматолошки факултет у Београду
Проф. др Сузана Оташевић
Медицински факултет у Нишу
Доц. др Марко Милосављевић
Факултет медицинских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Додатак комбинације антигљивичних супстанци: ундецилеинске киселине и фарнезола, при концентрацији 3%, не ремети биолошки квалитет хладнополимеризујућег акрилата, који испољава антигљивичну активност на сесилне и планктонске ћелије гљива и то 12 дана након припреме материјала. Ова тврдња поткрепљена је и следећим закључцима: антигљивичне супстанце ундецилеинска киселина и фарнезол присутне су на површини модификованих акрилата у свом нативном облику; додате антигљивичне супстанце повећавају хидрофилност површине модификованих акрилата у свим тестираним концентрацијама, чиме се смањује адхезија гљива и следствено формирање биофилма; фарнезол у комбинацији са ундецилеинском киселином испољава синергистички ефекат, што омогућава примену ових супстанци у акрилату у концентрацијама које нису токсичне, а задржавају своју ефикасност; механизам дејства ових супстанци у чистом облику (без додавања сурфактаната како би се раствориле) на пораст и изглед колонија врсте *C. albicans* је први пут приказан у овој студији; показано је да ундецилинска киселина и комбинација ундецилеинска киселина – фарнезол спречавају морфогенетску транзицију из једноћелијске у вишећелијску форму раста (при нижим концентрацијама), што је врло значајно у спречавању настанка биофилма на протезама, док у вишим концентрацијама делују фунгицидно.

Др Стеван Јовановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

Докторска дисертација

Повезаност сйейена сйарачке немоћи и коћнићивних каракћерисћика са физичким акћивностћима и начином исхране особа сйаријих од 65 йодина

Факултет на коме је одбраћена, датум одбране

Факултет медицинских наука у Крагујевцу, 28. 5. 2021.

Ментор

Проф. др Драган Павловић

Факулћейи за сйецијалну едукацију и рехабилитацију у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Горан Михајловић

Факулћейи медицинских наука у Крајујевцу

Проф. др Срђан Миловановић

Медицински факулћейи у Београду

Доц. др Драган Васиљевић

Факулћейи медицинских наука у Крајујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација представља оригиналну научну студију која се бави испитивањем међусобне повезаности когнитивног, емоционалног и физичког функционисања и навика у исхрани особа старијег животног доба, као и повезаностћу свих поменутих функција са физичком активношћу. Студија даје допринос у сагледавању поменутих функција и указује да одрећене физичке/моторичке перформансе могу бити корисна средства у праћењу не само физичког, већ и стања когнитивне функције и њиховог опадања. На основу поменутог, учињен је искорак ка ближем дефинисању карактеристика фрагилности – старачке немоћи. Резултати студије указују да одрећени параметри могу бити предиктори показатеља старења и опадања функција, па с тим у вези дају и могућност превентивног деловања.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Техничко-технолошке науке

Др Марија Захар Ђорђевић

Др Гордана Тодоровић

Др Ненад Петровић

Др Младен Јосијевић

Др Спасоје Трифковић

Др Владан Ђрковић

Др Владимир Кочовић

Др Душан Арсић

Др Никола Вучетић

Др Миодраг Миленковић-Бабић

Др Арсо Вукићевић

Др Зорица Лазић

Др Слободан Мишановић

Др Марија Захар Ђорђевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Управљање перформансама пословних процеса у малим и средњим производним предузећима

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 30. 6. 2020.

Ментор

Проф. др Данијела Тадић

Факултети инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Снежана Нестић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Александар Алексић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирјана Мисита

Машински факултет у Београду

Проф. др Зоран Нешић

Факултет техничких наука у Чачку

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни доприноси ове докторске дисертације су развијени математички модел, заснован на интуитивним фази бројевима и креирано софтверско решење за управљање перформансама пословних процеса. Коришћењем различитих метода, попут теорије фази скупова, фази аналитичког хијерархијског процеса, фази TOPSIS методе, методе регресионе и корелационе анализе и метода софтверског инжењерства, аутор је дошао до резултата који могу помоћи менаџерима малих и средњих производних предузећа у доношењу одлука везаних за унапређење перформанси пословних процеса.

Др Гордана Тодоровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Интегрисани модел менаџмента квалитетом и одрживошћу процеса реализације у условима неизвесности

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 3. 7. 2020.

Ментор

Проф. др Славко Арсовски

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Јован Филиповић

Факултет организационих наука у Београду

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир Симић

Саобраћајни факултет у Београду

Проф. др Ивана Драговић

Факултет организационих наука у Београду

Проф. др Милан Ерић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Развијени интегрисани модел менаџмента, квалитетом и одрживошћу процеса реализације у условима неизвесности, може се означити као главни допринос ове докторске дисертације. Предложени модел заснован је на коришћењу следећих метода: процесни приступ, теорија фази скупова, фази АХП метода, нова фази АБЦ метода, фази групно одлучивање, адаптиран Хурвицов критеријум и вишеструка регресиона анализа. Применом развијеног интегрисаног модела за оцену квалитета и одрживости процеса реализације, који се реализују унутар неизвесног окружења, повећава се ефикасност и ефективност пословних процеса реализације, подиже ниво њиховог квалитета и одрживости и смањује фактор ризика. Значај ове дисертације је примена научног приступа у процесу доношења одлука у јавно-комуналним предузећима. Са аспекта предмета истраживања, ова дисертација представља први научни рад у овој области.

Др Ненад Петровић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Структурна оптимизација решетких носећих конструкција

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 20. 8. 2020.

Ментор

Проф. др Ненад Марјановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др. Ненад Милорадовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Весна Марјановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Мирослав Живковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Ненад Костић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Милан Банић

Машински факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У овој дисертацији као предмет истраживања представљен је поступак који употребом дискретних променљивих попречних пресека, ограничења притиснутих штапова на извијање, ограничења минималне дозвољене дужине штапова и минималног броја могућих различитих попречних пресека конструкције доводи до реалних оптималних решења. Суштински доприноси ове дисертације су увођење поступка оптимизације који је применљив у пракси и анализа утицаја његове имплементације на резултујуће конструкције. Поређење добијених резултата на основу типа оптимизације указује на потребу употребе више различитих типова, како би се добило употребљиво решење. Аутор је за ове потребе развио оригинални софтвер у који је интегрисао математички модел заснован на потребама реализације оваквих конструкција.

Др Младен Јосијевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Майирање и искоришћење отпадне топлоће у прехрамбеној индустрији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 15. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Вања Шуштершич

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Душан Гордић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Давор Кончаловић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Данијела Николић

Факултет инжењерских наука

Проф. др Мирко Стојиљковић

Машински факултет у Нишу

Доц. др Владимир Вукашиновић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Индустрија хране и пића је важна глобална индустријска грана у којој се троши значајна количина енергије. У овој индустријској грани енергија се доминантно троши на обављање различитих термичких процеса, у току којих се значајан део енергије неповратно губи у виду отпадне топлоте. Идентификација потенцијалних извора отпадне топлоте и процена могућности за искоришћење енергије са ових извора може бити поприлично тежак задатак. С тим у вези, у дисертацији је развијена нова методологија која се заснива на свеобухватном енергетском прегледу постројења и примени математичке оптимизације за избор оптималне технологије за искоришћење отпадне топлоте. Свеобухватна ревизија базирана на стандарду ISO 50002 спроводи се са циљем прикупљања података о токовима енергије и сировина у постројењу и мапирања извора отпадне топлоте и утврђивања њихових потенцијала. За потребе дисертације развијен је оригинални математички модел заснован на мешовитом целобројном нелинеарном програмирању. У математички модел инкорпориране су једначине најчешће коришћених технологија за искоришћење отпадне топлоте, које одговарају температурним нивоима извора отпадне топлоте у прехрамбеној индустрији. Математички модел садржи једначине које описују економске и еколошке показатеље оправданости инвестиције. Максимизација или минимизација неког од ових показатеља најчешће представља функцију циља. Развијена методологија тестирана је на студији случаја – предузећу из сектора производње млека и млечних производа.

Др Спасоје Трифковић

(Источно Сарајево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

*Геометријска идентификација елемената носеће структуре
претоварних мосних дизајна са утоварно-истоварним колицима*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 18. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Миломир Гашић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Миле Савковић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Проф. др Небојша Радић

Машински факултет у Источном Сарајеву

Проф. др Горан Марковић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Проф. др Драган Живанић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Небојша Здравковић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Теоријском анализом утицајних геометријских параметара носача носећих структура претоварних мосних дизајна са утоварно-истоварним колицима, потврђених експерименталним истраживањима на лабораторијским моделима, формиран су теоријски односи геометријских величина носача. У току самог истраживачког подухвата, посебна пажња посвећена је анализи утицајних параметара геометријских величина носача сандучастог типа на однос савојне и торзионе крутости. Резултати спроведених експерименталних истраживања на лабораторијском моделу показали су високу подударност са теоријским. Тиме су потврђене полазне основе геометријске идентификације носеће структуре утоварно-истоварних колица и моста претоварних дизајна.

Др Владан Грковић

(Краљево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој модела за интeгpацију систeма одлучивања у процес конфигуpације сложених производа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 30. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Милан Коларевић

Факултeт за машинство и грађевинарство у Краљеву

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Драган Д. Милановић

Машински факултeт у Београду

Проф. др Зоран Анишић

Факултeт техничких наука у Новом Саду

Проф. др Мирко Ђапић

Факултeт за машинство и грађевинарство у Краљеву

Доц. др Александра Петровић

Факултeт за машинство и грађевинарство у Краљеву

Доц. др Мишо Бјелић

Факултeт за машинство и грађевинарство у Краљеву

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација је резултат научноистраживачког рада у актуелној научној области која се односи на унапређење развоја сложених конфигурабилних производа у индустрији прераде метала. На основу прегледа и анализе доступне литературе спроведена је анализа и систематизација постојећих знања, искустава и савремених трендова у процесу развоја сложених производа са посебним акцентом на области варијабилности производа, конфигурације сложених производа и система за подршку одлучивању. У оквиру докторске дисертације остварен је следећи научни циљ – развој интегрисаног модела за аутоматско конфигурисање оптималне варијанте сложених производа у индустрији прераде метала са аспекта трошкова, квалитета и времена израде производа. Модел интегрисаног аутоматског конфигурационог система ИАКС омогућује брзу и тачну конфигурацију производа високог квалитета и степена технологичности. Модел се састоји од 9 модула, од којих већина може представљати посебан конфигуратор за одређену област, а заједно интегрисани у једну целину представљају конфигурациони систем на основу ког је могуће добити оптималну конфигурациону варијанту производа, која задовољава индивидуалне захтеве купца и која је економски најповољнија за произвођача. Модел интегрише пројектовање производа, пројектовање технолошких процеса и планирање производње. Верификација и валидација предложеног модела спроведена је на примеру модуларних трезорских просторија применом развијеног програмског система ИАКС МОДУЛПРИМ.

Др Владимир Кочовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој алатија за завршну обраду цилиндричних отвора инерцијалном силом

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 23. 10. 2020.

Ментор

Проф. др Бранко Тадић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Ђорђе Вукелић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Проф. др Милан Ерић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Петар Тодоровић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет докторске дисертације је развој нове методе обраде метала резањем, у циљу елиминисања грешака које се неминовно јављају у систему кретања алатне машине. Недовољна димензиона и геометријска тачност алатних машина настаје као последица термичког ширења елемената система кретања алатне машине, еластичне деформације резног алата, несавршености обртног кретања вретеништа алатне машине, промене геометрије резног алата, похабаности елемената система кретања алатне машине, грешака базирања и стежања предмета обраде и многих других фактора. Унапређењем постојећих система кретања не може се значајно утицати на смањење разматраних грешака, па је зато димензиона и геометријска тачност алатних машина недовољна, нарочито након одређеног времена експлоатације. У циљу повећања димензионе и геометријске тачности предмета обраде, у оквиру докторске дисертације развијен је и испитан резни алат који елиминише поменуте грешке. Алат ради по принципу задате силе резања, а не задате дубине резања. Развијени алат омогућава поуздану контролу геометрије, тј. остварене димензије предмета обраде, елиминише утицај несавршености система кретања алатне машине, као и грешке базирања и стежања предмета обраде, смањује девијацију кружности обрађене површине и омогућује извођење завршне обраде унутрашњих цилиндричних отвора на машинама мале тачности, што представља предност предложене методе у односу на постојеће методе завршне обраде.

Др Душан Арсић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

*Оптимизација на појаву и ширење њрслина у навареним слојевима
термоустойљивих челика*

Факултет на коме је одбраћена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 17. 11. 2020.

Ментор

Проф. др Вукић Лазић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Александар Седмак

Машински факултет у Београду

Проф. др Србислав Александровић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Радица Прокић Цветковић

Машински факултет у Београду

Проф. др Нада Ратковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Владимир П. Миловановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет тезе је одређивање својстава материјала и експлоатационих карактеристика наварених делова, израђених од термостойких челика, при чему је акценат стављен на ковачке алате и радне делове који се користе у ковачкој индустрији. Поред наведеног, циљ рада био је и анализа могућности за успешну примену наваривања за репаратуру оштећених делова и процену радног века регенерисаних делова са аспекта замора материјала. Својства основних материјала и наварених узорака одређивана су експериментално, применом различитих метода испитивања, а затим и нумеричком симулацијом методом коначних елемената. Примена наваривања за регенерацију оштећених машинских делова може омогућити бројне уштеде.

Др Никола Вучетић

(Сарајево)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Развој методологије за процјену интегритета ваздушно хлађеног авионског клипног мотора изложеног високоцикличном механичком и термичком оптерећењу

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 18. 11. 2020.

Ментор

Проф. др Гордана Јовичић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Мирослав Живковић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Снежана Вуловић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Др Владимир П. Миловановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Александар Дишић

Институт за информационе технологије, Крагујевац

Проф. др Бранимир Крстић

Војна академија Универзитета одбране у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У докторској дисертацији развијена је методологија за процјену интегритета ваздушно хлађеног авионског клипног мотора, изложеног високоцикличном механичком и термичком оптерећењу, базирана на експерименталним истраживањима и нумеричким прорачунима. Истраживање обухвата комплексну анализу цилиндарског склопа авионског ваздушно хлађеног клипног мотора, који је отказао услед појаве прслине на глави цилиндра. Експериментални дио укључује одређивање статичких и динамичких карактеристика легуре алуминијума 242.0, као саставног материјала главе цилиндра, на собној и на повишеној температури. Нумеричка анализа обухвата структурну анализу цилиндарског склопа на собној и на повишеној температури, као и анализу замора наведеног склопа на повишеној температури. Резултати извршених анализа односе се на утврђивање потенцијалног узрока појаве прслине на глави цилиндра. У оквиру истраживања утврђена је стабилност прслине у глави цилиндра са аспекта њене даље пропагације, зависност ефективног напона, фактора интензитета напона и J -интеграла од дужине прслине, као и угао пропагације прслине, те је приказана процена животног века главе цилиндра са прслином. Добијени резултати су од великог значаја за даља истраживања у области механике лома и замора, везана за проблематику појаве прслине и отказа конструктивних елемената израђених од легуре алуминијума 242.0, али и од других материјала. Наведена методологија у овој дисертацији може се применити за процену интегритета и других конструктивних елемената.

Др Миодраг Миленковић-Бабић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

*Уздушна стабилност и управљивост једномоторног нискокрилца
погоненог елисом погонском групом*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву, 12. 3. 2021.

Ментор

Проф. др Александар Бенгин

Машински факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Часлав Митровић

Машински факултет у Београду

Проф. др Иван Костић

Машински факултет у Београду

Проф. др Александар Бенгин

Машински факултет у Београду

Проф. др Славиша Шалинић

Факултет за машинство и грађевинарство у Краљеву

НС Марија Самарџић

Војнотехнички институт у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У оквиру ове докторске дисертације, на веома детаљан, прецизан и свеобухватан начин извршена је систематизација и критичка анализа постојећих знања и искустава из области испитивања динамичког понашања и стабилности кретања једномоторног нискокрилца погоњеног елисом погонском групом. Најважнији научни резултат урађених истраживања је унапређење тачности прорачуна аеродинамичких дериватива стабилности једномоторног нискокрилца у случају када је потребно обезбедити безбедоносну границу анvelope лета на малим висинама лета и великим нападним угловима. Модификован прорачун доприноса вучне/потисне силе елисе укупној стабилности летелице омогућава тачнију и једноставнију процену овог дериватива. Поред тога, модификован прорачун не захтева познавање поларе летелице приликом прорачуна доприноса вучне/потисне силе елисе. Прорачун на адекватан начин узима у обзир физикалне процесе који се дешавају током малих поремећаја стационарног режима кретања летелице. Резултати истраживања у оквиру ове дисертације веома су значајни са теоријског, а посебно практичног аспекта, пре свега због специфичног прорачунског и експерименталног приступа моделирања понашања летелице. Овом дисертацијом умањен је значајан недостатак домаће и стране литературе из области решавања веома сложеног проблема постизања одговарајућих стабилносних и управљачких карактеристика летелица. Добијени резултати представљају важну основу и отварају могућности за даља истраживања у овој области која се односе на интеграцију различитих подвесних средстава на летелици и унапређење постојећих прорачунских метода.

Др Арсо Вукићевић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ИНДУСТРИЈСКО ИНЖЕЊЕРСТВО
И ИНЖЕЊЕРСКИ МЕНАЏМЕНТ

Докторска дисертација

*Унапређење перформанси процеса у LEAN индустријским системима
применом технолошких пилара индустрије 4.0*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 20. 5. 2021.

Ментор

Проф. др Иван Мачужић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Марко Ђапан

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Милош Миловановић

Факултет организационих наука у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Термин индустрија 4.0 (И4.0) односи се на трансформацију глобалне привреде под утицајем технолошких достигнућа XXI века. У оквиру дисертације анализиране су могућности примене технолошких пилара И4.0 за решавање репрезентативних проблема (модел зона) у LEAN индустријским системима. У првој студији случаја предложен је оквир за управљање небезбедним условима и небезбедним поступцима, применом мобилних технологија, погодан за примену у малим и средњим предузећима. У другој студији случаја предложено је решење за унапређење димензионе контроле екструдованих гумених профила, употребом алгоритама рачунарске визије. У трећој студији случаја предложен је систем за попис материјала који се транспортују на палетама у штампарској индустрији, који се показао као бржи и поузданији од тренутног – ручног пописа складишта. У четвртој студији случаја предложено је решење за анализу неергономског транспорта терета ручним колицима употребом IoT модула који детектује моменте повећане вредности силе којом радник делује и алгоритама дубоког учења, који омогућавају тродимензионални приказ положаја тела оператера. Валидација предложених алгоритама и решења указује на велики потенцијал за њихову ширу практичну примену. Закључено је да постоји велики број специфичних проблема у индустрији који захтевају наменска решења – што отвара велике могућности за даља истраживања и развој дигитализованих решења базираних на пиларима И4.0.

Др Зорица Лазић

(Ужице)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Модел за оцену квалитетa и стaрањење унапређења високошколских институција из техничко-технолошког поља

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 28. 5. 2021.

Ментор

Проф. др Миладин Стефановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Иван Мачужић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Александар Ђорђевић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Др Немања Тасић

Факултет техничких наука у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Предмет тезе било је дефинисање модела оцене квалитета високошколских институција из техничко-технолошког поља, као и система за подршку одлучивању и доношењу оптималних управљачких стратегија за унапређење квалитета. У развоју самог модела коришћено је анкетирање свих заинтересованих страна у високом образовању, дескриптивна анализа пословног окружења и утицајних фактора окружења на високошколске институције, примена методе фази логике и генетских алгоритама и метода софтверског инжењерства. Развијени модел тестиран је на реалним институцијама, а сами резултати имају теоријски и практични допринос у унапређењу квалитета високошколских институција.

Др Слободан Мишановић

(Београд)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МАШИНСКО ИНЖЕЊЕРСТВО

Докторска дисертација

Енергетске и еколошке перформансе аутобуса на електрични погон у систему трансपोर्टа путника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу, 28. 5. 2021.

Ментор

Проф. др Драган Тарановић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Радивоје Пешић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Јованка Лукић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Јасна Глишовић

Факултет инжењерских наука у Крагујевцу

Проф. др Иван Благојевић

Машински факултет у Београду

Проф. др Предраг Живановић

Саобраћајни факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни резултати истраживања у оквиру ове докторске дисертације могу се представити кроз теоријски и практични допринос. Теоријски допринос ове дисертације чине: анализа погонских конфигурација аутобуса на електрични погон и главних компоненти – погона, управљања, система складиштења електричне енергије и пуњења; анализа теорије кретања, кочења и рекуперације код аутобуса на електрични погон и формирање одговарајућих математичких модела који описују њихову међусобну зависност; развој и верификација симулационог програма помоћу кога се може са високом поузданошћу симулирати рад аутобуса на електрични погон и добити његова потрошња електричне енергије на било којој линији јавног градског транспорта. Практични допринос ове дисертације чине: развој методологије и резултати мерења потрошње електричне енергије аутобуса на електрични погон у карактеристичним периодима рада током дана и године у реалним условима експлоатације, на линији јавног градског транспорта у Београду; развој методологије и резултати мерења преузете и враћене електричне енергије у суперкондензатор, потрошене енергије и енергије рекуперације система електромотор-инвертор аутобуса на електрични погон, на линијама јавног градског транспорта у Београду; развој методологије за поређење енергетске ефикасности аутобуса на електрични погон, аутобуса са погоном на дизел гориво и аутобуса са погоном на КПП на изабраним линијама градског транспорта у Београду; анализа еколошких ефеката рада аутобуса на електрични погон са аспекта анализе од резервоара до точка (TTW) и од извора до точка (WTW), у реалним условима експлоатације на линији јавног градског транспорта и мерења нивоа емитоване буке на полигону; примена студије случаја за поређење укупних трошкова експлоатације у животном веку аутобуса на електрични погон, аутобуса са погоном на дизел гориво и аутобуса на КПП.

КЊИГА ДОКТОРА НАУКА
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ
2021

Друштвено-хуманистичке науке

Др Јасмина Огњановић

Др Јована Филиповић

Др Снежана Топаловић

Др Марија Живановић

Др Владислава Стојић

Др Иван Костић

Др Горан Павловић

Др Тијана Матовић

Др Ана Станковић

Др Јелена Јосијевић

Др Нина Манојловић

Др Ивана Николић

Др Марија Нијемчевић Перовић

Др Јелена Андрејић Видић

Др Даница Милошевић

Др Елвира Ковач

Др Ненад Дугалић

Др Игор Митровић

Др Драган Нововић

Др Вишња Ранђеловић

Др Александар Антић

Др Предраг Поповић

Др Јасмина Огњановић

(Врњачка Бања)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
*Стратегијско управљање нематеријалном имовином у хотелским
предузећима*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Економски факултет у Крагујевцу, 26. 6. 2020.

Ментор
Доц. др Марко Славковић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Срђан Шапић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Бојан Крстић
Економски факултет у Нишу
Проф. др Марија Мандарић
Факултет за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација у фокусу истраживања има значај нематеријалне имовине за хотелска предузећа, као и начин на који се унапређивањем процеса управљања овом имовином и њеним елементима могу увећати пословни резултати. Применљивост и корисност резултата докторске дисертације у теорији огледа се у томе што су анализирањем улоге и значаја нематеријалне имовине у хотелским предузећима, на основу систематизације теоријских сазнања и интерпретације резултата раније спроведених истраживања, проширена теоријска сазнања из области управљања нематеријалном имовином. Докторска дисертација једна је од првих студија која систематично и свеобухватно анализира везу између две компоненте невидљиве нематеријалне имовине, брэнда послодавца и интелектуалне имовине у хотелским предузећима. Анализирање и посматрање ове две компоненте нематеријалне имовине доприноси бољем разумевању концепта брэнда послодавца, допуњује постојећа сазнања о интелектуалној имовини у хотелима и указује на неопходност истовремене употребе ове две компоненте у циљу постизања виших резултата пословања. Резултати потврђују претпоставку да хотели са развијеном имовином брэнда послодавца, који остварују задовољавајуће пословне резултате и улажу у развој интелектуалне имовине, предодређени су да буду добро радно окружење за запослене, што ће утицати и на намеру талентованих и вредних запослених да остану у хотелу и остварују боље резултате рада, а тиме и боље пословне перформансе.

Др Јована Филиповић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Детерминанте ставова и намера потрошача у погледу кувовине домаћих и глобалних брендова

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Економски факултет у Крагујевцу, 19. 8. 2020.

Ментор

Проф. др Срђан Шапић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Бранко Ракита

Економски факултет у Београду

Проф. др Милан Коцић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Вељко Маринковић

Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Главни допринос докторске дисертације огледа се у свеобухватном и систематском сагледавању и анализи утицаја три групе детерминанти, тј. карактеристика брендова, предузећа и потрошача, на ставове и намере потрошача у погледу куповине домаћих и глобалних брендова. Посебан допринос представљају резултати спроведеног емпиријског истраживања, који пружају основу за разумевање начина на који потрошачи доносе одлуке о куповини ових врста брендова са практичног аспекта, као и разлика које се јављају између анализираних демографских група потрошача. Резултати докторске дисертације указују да карактеристике брендова, предузећа и потрошача утичу позитивно и статистички значајно на ставове и намере потрошача према куповини домаћих и глобалних брендова. Поред тога, истраживање је показало да ставови потрошача утичу позитивно на намере потрошача, као и да намере потрошача утичу позитивно на саму куповину домаћих и глобалних брендова. Овакви резултати могу бити од изузетног значаја за маркетинг менаџере домаћих и иностраних предузећа, посебно у процесу креирања стратегије промоције и комуникације, управљања односима са потрошачима, као и сегментације тржишта. Резултати теоријског и посебно емпиријског истраживања, које је спроведено у докторској дисертацији, представљају значајан допринос теорији и пракси међународног брендирања и маркетинга.

Др Снежана Топаловић

(Врњачка Бања)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Креирање вредности и потрошачима у функцији развоја маркетиншких односа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Економски факултет у Крагујевцу, 29. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Вељко Маринковић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Срђан Шапић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Милан Коцић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Дражен Марић

Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у проширивању и употпуњавању теоријске основе вредности за потрошаче, сатисфакције, лојалности, сегментације тржишта и управљања односима са кључним потрошачима, као и предлагању иновативног модела за мерење вредности у области хотелијерства, ресторатерства и туристичких агенција. Посебан допринос представљају резултати спроведеног емпиријског истраживања, који обезбеђују информациону основу за формулисање конкретних мера за побољшање и унапређење вредности услуга у наведеним областима у Републици Србији. Поређењем добијених резултата истраживања и понуде услужних организација, могу се идентификовати димензије вредности услуга које треба увести или побољшати и унапредити у циљу већег степена задовољства и лојалности корисника. Један од практичних доприноса дисертације представља могућност да менаџери идентификују негативне стране пружених услуга и на тај начин побољшају одговарајуће елементе у циљу постизања већег степена задовољства корисника и јачања њихове лојалности. Практичан допринос дисертације огледа се и у компаративној анализи пословања хотелијера, ресторатера и туристичких агенција, на основу које је идентификовано која од наведених услужних организација највише пажње посвећује успостављању блиских односа са својим кључним корисницима.

Др Марија Живановић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Утицај активности управљања људским ресурсима на перформансе запослених у организацијама јавног сектора у Републици Србији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Економски факултет у Крагујевцу, 18. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Биљана Ђорђевић

Економски факултет у Нишу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Петар Веселиновић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Виолета Домановић

Економски факултет у Крагујевцу

Доц. др Немања Бербер

Економски факултет у Суботици

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у развоју адекватног економетријског модела који демонстрира утицај независних варијабли (одабрани сет активности управљања људским ресурсима) на зависну варијаблу (перформансе запослених). У домаћој литератури не постоје економетријски модели засновани на мултилинеарној регресији, који описују утицај и ефекте активности управљања људских ресурса на перформансе запослених. Отуда, ово истраживање пружа значајан допринос обогаћивању научне базе. Идентификовани модел ће помоћи, не само у идентификовању кључних активности управљања људским ресурсима у јавним предузећима и локалним самоуправама у Републици Србији, већ ће послужити и као основ за даља изучавања ове проблематике, нарочито применом вишеструке линеарне регресионе анализе и моделирања структуралних једначина.

Др Владислава Стојић

(Ужице)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Системи финансирања здравствене заштите у земљама Западне Балкана

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Економски факултет у Крагујевцу, 21. 12. 2020.

Ментор

Проф. др Петар Веселиновић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Биљана Јовановић Гавриловић

Економски факултет у Београду

Проф. др Милена Јакшић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Никола Макојевић

Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

У докторској дисертацији се анализом доступних података показује да је број лекара, а посебно број медицинских сестара по глави становника, нижи у земљама Западног Балкана него у земљама ЕУ, упркос високом учешћу плата у укупним јавним издацима за здравство. Да би се побољшала ефикасност здравственог сектора неопходно је извршити рационализацију, односно смањити број немедицинског особља, повећати број доктора и медицинских сестара, а посебно доктора опште праксе и повећати плате медицинском особљу. Ниједна од земаља Западног Балкана није формулисала и спровела политику којом би приватно здравствено осигурање било обавезно. Стога је број људи који купују приватно здравствено осигурање у земљама Западног Балкана безначајан. Добијени резултати могу сугерисати владама земаља Западног Балкана да формулишу и спроведу политике које би приватно здравствено осигурање учиниле обавезним. Значај докторске дисертације огледа се у приказивању образаца међусобног утицаја који важе за показатеље који се пореде, а са циљем што ефикаснијег планирања здравствене политике. Коришћењем добијених резултата одређен је тачан шаблон по коме се описују наведене зависности и предвиђа степен здравствене заштите у свим земљама Западног Балкана у наредним годинама, а који може да укаже на могуће проблеме и начине на који они могу бити решени. Такође, добијени резултати се могу користити за одређивање потребног броја здравствених радника, како би здравствени сектор земље пословао по принципима ефикасности.

Др Иван Костић

(Београд)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Финансијско управљање ризицима ланца снабдевања у функцији максимизирања вредности предузећа

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Економски факултет у Крагујевцу, 19. 2. 2021.

Ментор
Проф. др Предраг Станчић
Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Евица Петровић
Економски факултет у Нишу
Проф. др Зоран Калинић
Економски факултет у Крагујевцу
Проф. др Милан Чупић
Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у анализи карактеристика савремених приступа финансијском управљању ланцима снабдевања и са њима повезаних ризика, развоју концептуалног модела за финансијско управљање ризицима ланца снабдевања, дефинисању финансијских и оперативних стратегија примерених одговарајућим врстама ризика и развоју концептуалног модела пословне интелигенције за подршку финансијском управљању ризицима ланца снабдевања. Посебан допринос рада су резултати емпиријског истраживања апликативности развијеног модела финансијског управљања ризицима ланца снабдевања у реалном пословном окружењу. Докторска дисертација употпуњује постојећа знања, проширује теоријске основе и тиме обогаћује литературу у области корпоративних финансија. Указујући менаџерима на сложеност корелације функционисања ланца снабдевања, управљања ризицима и финансијских перформанси предузећа, очекује се да ће истраживање умањити вероватноћу доношења погрешних одлука и допринети максимизирању вредности предузећа.

Др Горан Павловић

(Свилајнац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Стратегијски значај људског капитала за организационе перформансе у процесима аквизиција

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Економски факултет у Крагујевцу, 26. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Марко Славковић

Економски факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Слађана Савовић

Економски факултет у Крагујевцу

Проф. др Агнеш Славић

Економски факултет у Судбеници

Проф. др Јелена Николић

Економски факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научни допринос докторске дисертације огледа се у чињеници да, иако постоји одређен број истраживања која се баве питањем људског капитала у аквизицијама, ипак постоји истраживачки геп, посебно када је у питању промена људског капитала након спроведених аквизиција и утицај такве промене на организационе перформансе. С друге стране, истраживања наведене проблематике у домаћој литератури готово да не постоје, тако да резултати до којих се дошло представљају валидну основу за проширење постојећег научног сазнања у погледу утицаја људског капитала на организационе перформансе у контексту аквизиција. Идентификованим резултатима ствара се и ново научно сазнање, будући да је примењен такав истраживачки модел који обухвата релевантне методе и технике и временски период анализе довољно дугачак да се добијеним резултатима направи искорак у досадашњим истраживањима. Како је истраживање спроведено у периоду транзиције Републике Србије, резултати до којих се дошло представљају валидну научну основу за спровођење истраживања у другим економијама, са идентичним економским условима и карактеристикама. У докторској дисертацији се дошло до закључка да људски капитал представља један од кључних мотива због којег организације приступају аквизицијама, услед чега и увећавају улагања у људски капитал у пост-аквизиционом периоду, поготово када је реч међународним аквизицијама.

Др Тијана Матовић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Траума и сећање у њрози Казуа Ишиџура

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 26. 6. 2020.

Ментор
Проф. др Никола Бубања
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Зоран Пауновић
Филолошки факултет у Београду

Проф. др Драган Бошковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Марија Лојаница
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова докторска дисертација критички синтетиче деконструктивне, психоаналитичке и херменеутичке теоријске оквира интерпретативних пракси, формирајући модел за аналитички део дисертације, чија се примена предлаже и на сродне корпусе савремене прозе. Понуђени теоријски модел успоставља везе између постструктуралистичких теорија и културолошких студија, чиме остварује јединствени комплекс аналитичких метода. Интерпретативно, дисертација је показала да су у Ишигуровим романима механизми сећања интегрални, процедурални аспект идеологије жанра, структуре радње и идентитетски-конфигуративних поступака ликова. На ретроактивност, структурно интегрисану у феномен трауме и зависну од перспективизма приповедног гласа, али и симболичког контекста света фикције, указано је као на елементарни аспект наративног представљања механизма сећања. У дисертацији су потцртани и недостаци дескриптивног модела тумачења Ишигурове прозе, путем анализе иронијског подривања миметичког реализма и жанровских поставки, при чему се и Ишигуров последњи роман, *Закојани цин*, синтетички и критички интегрисао у остатак његовог опуса. Наспрам текстуализације идентитета, у дисертацији је доминантно и етичко поље проматрања Ишигурових прозних наратива, у којима су на „центрираним” маргинама уочене рефлексивна носталгија, саобразје меланхолије и рада жалости, као и несамерљивост етичких релација и монструозност неинституционалног опроштаја.

Др Ана Станковић

(Јагодина)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Наратолошки и имаголошки аспекти предања

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 11. 9. 2020.

Ментор

Проф. др Јеленка Пандуревић

Филолошки факултет у Бањој Луци

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Др Смиљана Ђорђевић Белић

Институт за књижевност и уметност у Београду

Проф. др Драган Бошковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Данијела Поповић Николић

Филозофски факултет у Нишу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Примењивост ове докторске дисертације усмерена је ка различитим научним дисциплинама: фолклористици, науци о усменој књижевности, наратологији, имагологији, студијама сећања. Као научно фундиран спој практичног теренског рада и анализе засноване на савременим теоријама књижевности и културе, студија је иновативна и актуелна. Њен корпус чини збирка предања, сачињена индивидуалним теренским истраживањем аутора дисертације на простору Белице. Будући да на посматраној територији пре овог изучавања нису вршена усмерена бележења усмене прозе, сакупљена грађа представља вредност по себи, као вид документовања и заштите нематеријалног културног наслеђа и инспиративан материјал за будуће анализе. У домену фолклористике апликативни потенцијал рада односи се на интегрални теоријски приказ жанра (поетика и историјат тумачења у домаћој и светској фолклористици) и практично мапирање (у транскриптим и протоколима) предања и мање или више сродних жанрова, укључујући и проблемске, граничне облике. Допринос дисертације састоји се и у теоријском прегледу развоја наратолошких и имаголошких теорија. Поред употребе текстова класичне наратологије, предочене су могућности и ограничења тумачења усмених прозних облика коришћењем поставки постнаратолошких теорија, те теорије перформатива и наративног идентитета, као својеврсног прелаза између наратолошког и имаголошког сегмента дисертације. Даљи значај студије чини покретање низа питања о, пре свега, значењским потенцијалима наратива посматраних у кључу имагологије и студија сећања. Тиме су се предања сагледавала структурно и семантички, као текст и у контексту. Коначно, промишљања о једном жанру усмене прозе из нових теоријских перспектива отворила су питања спектра могућности интердисциплинарних приступа у проучавању фолклорних феномена уопште.

Др Јелена Јосијевић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Перифразистичка композиција у српском и енглеском језику

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 28. 12. 2020.

Ментор
Доц. др Јелена Даниловић Јеремић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милош Ковачевић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Предраг Новаков
Филозофски факултет у Новом Саду

Проф. др Сања Ђуровић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова дисертација је резултат самосталног и оригиналног рада на обимним корпусним грађама два језика, која доказује да парадигма позитив – компаратив – суперлатив, коју нам две граматичке школе (србистичка и англистичка) традиционално представљају као тростепену градацију, јесте својеврсна идеализација, јер су односи између ових морфолошких категорија на семантичком плану далеко сложенији но што досадашња литература предвиђа. Поред основних модела перифрастичке компарације, дисертација се бави и моделима лексичко-синтаксичке суперлативности и лексичким аспектима многобројних перифрастичких облика компарације које су забележене у изабраним корпусним грађама српског и енглеског језика. Корпусне анализе два језика за резултат су имале и проширивање актуелних лингвистичких описа компарације у два језика. У теоријском смислу, дисертација пружа систематичан, аргументовано изложен преглед перифрастичких форми изражавања компаративности и суперлативности на лексичком, лексичко-синтаксичком и лексичко-семантичком плану. У практичном смислу, најзначајнији допринос јасно се сагледава у импликацијама које проистичу из спроведеног истраживања – добијени резултати могу се применити и за унапређење наставе оба језика, као и преводилачке праксе.

Др Нина Манојловић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

ВРЕМЕ као циљни домен у српском и енглеском језику

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 26. 1. 2021.

Ментор

Проф. др Мирјана Мишковић-Луковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милош Ковачевић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Катарина Расулић

Филолошки факултет у Београду

Проф. др Татјана Ђуровић

Економски факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација за циљ има испитивање метафоричких конкретизација циљног домена ВРЕМЕ у српском и енглеском језику, те уланчавање значења и повезаност изворних домена, као и њихову међусобну условљеност при концептуализацији временских појмова. Резултати истраживања показују да се ВРЕМЕ у оба испитивана језика примарно концептуализује уз помоћ просторних изворних домена, те да су ти домени повезани значењски и да произилазе један из другог. Анализа додатно указује и на високу продуктивност мапирања између домена ВРЕМЕ и домена АГЕНС и РЕСУРС, у оквиру којих српски и енглески језик такође показују готово исте шаблоне концептуализације. Сprovedено истраживање потврђује валидност теоријско-методолошког приступа когнитивне лингвистике у испитивању и објашњавању поимања апстрактних појмова човековог искуства.

Др Ивана Николић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР НАУКА - ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација
Неологизми у књижевноуметничком стилу шпанског и српског језика

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 15. 3. 2021.

Ментор
Проф. др Анђелка Пејовић
Филолошки факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Др Анета Тривић, доцент
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Др Сања Ђуровић, ванредни професор
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Др Александра Манчић, научни саветник
Институт за књижевност и уметност у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова дисертација представља допринос теорији и пракси превођења, кроз утврђивање начина на који се неологизми користе као преводачка техника, затим утврђивање творбене природе лексичких јединица за које се користи преводачка техника неологизама, установљавање функције неологизама и околионализама у тексту оригинала и, најзад, кроз утврђивање значаја и утицаја који неологизми уносе у текст превода. У Србији до сада нису били заступљени радови и докторске дисертације у овом језичком пару који се тичу превођења неологизама и околионализама, као ни изучавања неологизама као преводачке технике. Приступ спроведеном истраживању представља новину и због тога што су у истраживање укључене и нове речи настале превођењем, односно неологизми идентификовани само у циљном тексту. Прегледно су представљени и систематизовани подаци о досадашњим истраживањима и релевантним базама података, што ову дисертацију чини значајном са аспекта творбе речи, а посебно за даља истраживања неологизама у преводачкој теорији и пракси.

Др Марија Нијемчевић Перовић

(Крагујевац)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

*Позоришна ђедаџија у настави немачког као странијезика
и њен дидактички потенцијал за образовање будућих наставника*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 23. 3. 2021.

Ментор

Доц. др Марина Петровић Јилих

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Милка Николић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Георгина Драговић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Ана Стипанчевић

Филозофски факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживање спроведено приликом рада на овој дисертацији показало је да се усмерене активности у перформативним приступима могу успешно користити као средство за подстицање вршњачких интергрупних контаката и сузбијање социјалне дистанце у етнички хетерогеним групама. Супрадисциплинарна сарадња између театрологије, педагогије, психологије и глотодидактике допринела је креирању контекста активног сарадничког учења, у коме се негује демократичност без обзира на индивидуалне разлике. Примена усмерених позоришно-педагошких активности утицала је на друштвени и индивидуални развој младих адолесцената на три равни: конативној, когнитивној и афективној. Ови исходи постигнути су интегрисањем друштвених стратегија читања и дидактичког концепта кооперативног писања у поменути перформативни приступ. Повезивањем рецептивне и продуктивне језичке активности тежиште је стављено на недовољно истражену психолингвистичку димензију читања. Научни налази проистекли из методологије изабраног (веома сложеног) теоријског приступа указују и на значајан образовни потенцијал позоришне педагогије у иницијалном образовању будућих наставника немачког као страног језика. Њиховом употребом на терцијарном нивоу студенти филолошких студијских програма оспособљавају се за професију наставника, стичући компетенције које прописује менаџмент образовне политике у стратешким документима – компетенције за наставну област и предмет, дидактичко-методичке, педагошко-психолошке и опште компетенције.

Др Јелена Андрејић Видић

(Јагодина)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Филозофија свакодневице у делима Сола Белоуа и Давида Албахарија

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 6. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Александар Јерков

Филолошки факултет у Београду

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Никола Бубања

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Драган Бошковић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Доц. др Бранко Вранеш

Филолошки факултет у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Ова дисертација представља компаративну анализу романа Сола Белоуа и Давида Албахарија у контексту изучавања проблема свакодневице и њеног испољавања у савременим књижевним делима. Она даје значајне научне резултате, најпре, на нивоу теоријско-методолошке контекстуализације, и показује увид у начине на који су постструктуралистичке и постмодернистичке теорије релевантне. Дисертација изграђује модел проучавања ове врсте питања који је примењив и на друге корпусе савремене прозе, обухватајући и критички повезујући књижевне, филозофске, културолошке, социолошке, деконструктивне и психоаналитичке теоријске оквире интерпретативних пракси. Дисертација такође демистификује раније друштвене и научне стереотипе о значају изучавања појма свакодневице, показујући како се она не сме сводити само на чисто социолошка и културолошка становишта, а у књижевности повезивати само са ранијим проучавањима ренесансе и народне културе и нешто мање реализма. Дисертација битно доприноси истражености примарног корпуса јер обухвата велики део прозног опуса Сола Белоуа и Давида Албахарија, који се до сада нису узети заједно проучавали, а може бити и корисно додатно штиво за проучаваоце (пост)модернистичких књижевних теорија.

Др Даница Милошевић

(Ниш)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА - ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ

Докторска дисертација

Екофеминизам у њрози Марјаретт Ајвуд

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу, 9. 4. 2021.

Ментор

Проф. др Никола Будања

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Весна Лопичић

Филозофски факултет у Нишу

Проф. др Биљана Влашковић Илић

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Проф. др Славица Гароња Радованац

Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Дисертација је показала да се комбинованом методом културалног и социјалног екофеминизма, два супротстављена правца у екофеминизму, постиже реинтерпретација односа на релацији жена – природа, који је детерминистичким поступком патријархалног ауторитета есенцијализован и редукван на инструменталну вредност. У том смислу дисертација доноси потенцијал за исписивањем другачијег наратива од оног који је наметнут патријархалном парадигмом, а против логике доминације којом се инсистира на конструктима на основу којих жена, природа и животиње постају угњетено, маргинализовано и експлоатисано друго. Такође, дисертација уводи могућност алтернативног читања идентитета жене, природе и животиња као независних феномена, при чему, не само језик, већ и тело добија нову димензију из угла екофемининог, као подручје суверенитета и аутентичности бића.

Др Елвира Ковач

(Суботица)

Научни назив

ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ

Докторска дисертација

Кооперативно учење и његови ефекти у настави математике у млађим разредима основне школе

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране

Педагошки факултет у Ужицу, 8. 2. 2021.

Ментор

Проф. др Сања Маричић

Педагошки факултет у Ужицу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације

Проф. др Јелена Стаматовић

Педагошки факултет у Ужицу

Проф. др Валерија Пинтер Крекић

Училишњи факултет у Суботици

Доц. др Бојан Лазић

Педагошки факултет у Сомбору

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Докторска дисертација Елвира Ковач укупном садржином и резултатима научног истраживања представља вредан допринос теорији и пракси наставе математике, методици наставе математике и уопште педагошкој теорији и пракси. Свеобухватном анализом и систематизацијом постојећих сазнања, искустава и научних резултата о карактеристикама, начинима примене и ефективности кооперативног учења у настави математике конципирани су модели кооперативног учења за конкретне садржаје наставног програма математике, развијени су садржаји учења, засновани на заједничком процесу стварања, заједничком раду свих ученика у процесу учења, у којима до изражаја долази мисаона активност, сарадња са другим ученицима у решавању проблема и проблемских ситуација као делова ширег проблема и сазнања. Резултати истраживања показали су да настава математике организована у складу са принципима кооперативног учења доприноси унапређивању математичких знања и то на свим нивоима образовних постигнућа, већој трајности стечених знања, али и стварању позитивних ставова ученика према учењу математике. Резултати добијени истраживањем додатно су осветлили проблем планирања, организовања и реализације наставе математике, а посебно могућности унапређивања аспекта развоја сарадничког понашања и позитивнијих ставова према математици као наставном предмету.

Др Ненад Дугалић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Улога и значај земаља БРИКС-а у савременој глобалној економији

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 25. 6. 2020.

Ментор
Проф. др Свето Пурић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Милева Анђелковић
Правни факултет у Нишу
Проф. др Нада Тодоровић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Јасмина Лабудовић Станковић
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Израдом ове докторске дисертације очекује се да она, посебно у домаћој научној јавности, бар мало осветли значај БРИКС групације у друштвено-економским односима савременог света. Као подстицај за даља истраживања, дисертација може представљати веома добру основу за теоријско изучавање ове, већ двадесет година, актуелне појаве. С обзиром на то да се данас води све чешћа дебата око одрживости и релевантности групе БРИКС, практичне домете ове дисертације треба тражити у правцу повећања српског извоза у ове земље, што се постиже имплементацијом одговарајуће стратегије од стране креатора домаће економске политике. Посебна пажња придаје се настојању да се у оквиру практичних ефеката овог истраживања истакне пољопривреда као привредна област у којој Србија има велике шансе за остваривање својих националних циљева.

Др Игор Митровић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Социолошка јуриспруденција Роска Паунда

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 26. 9. 2020.

Ментор
Проф. др Срђан Ђорђевић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Дејан Матић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Сава Аксић
Правни факултет у Београду
Доц. др Драгана Ђорић
Правни факултет у Новом Саду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Савремено стање у правној теорији представља резултат идејних искустава која су се посебно наметнула током двадесетог и почетком двадесет првог века. Мисаони напори обогаћивања правне науке резултатима правне праксе посебно су дошли до изражаја у специфичном америчком друштвено-научном простору, који је изнедрио и посебно-сти америчке јуриспруденције, а на појаву социолошке јуриспруденције наилазимо захваљујући, првенствено, Роску Паунду, њеном утемељивачу. Реч је о научнику са импозантним стваралачким опусом, који ће га у академској јавности сврстати у ред генијалних правних истраживача. Идеја социолошке јуриспруденције обухвата инсистирање на креативној улози правосудних чинилаца у процесу примене права која се тиме преобликује у само стварање права. Осим тога, креирање друштвеног инжењеринга може се сматрати изванредним доприносом за разумевање суштине права и правних појава, уз оделиту представу о идентификацији индивидуалних, јавних и друштвених интереса. Поред појмовних решења о праву осмишљених у оквирима овог теоријског правца, Роско Паунд је наметнуо и потребу одговора на дилему о аутономности академске дисциплинарности социолошке јуриспруденције, нарочито је упоређујући са социологијом права. У коначном смислу, спроведеним истраживањем током израде докторске дисертације, понуђени су ставови о разумевању права и утврђивању његовог појма са становишта социолошке јуриспруденције.

Др Драган Нововић

(Нови Пазар)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
*Рајтна штеђа иричињена од Немачке на територији Краљевине
Југославије и обештећење жртва из Србије*

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 29. 9. 2020.

Ментор
Проф. др Милан Палевић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Бојан Милисављевић
Правни факултет у Београду
Проф. др Драган Батавељић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Милан Рапајић
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Научном обрадом релевантних докумената и прописа, те приказом одговарајуће праксе и деловања специјализованих тела и комисија формираних за дату материју, у дисертацији су утврђене кључне чињенице унутар посматраног дискурса, његове развојне тенденције, али и проблемске тачке. У погледу изналажења одговора о начину обезбеђивања услова за лично обештећење грађана Републике Србије жртава и наследника жртава фашизма, у дисертацији се дошло до научног резултата да је тако нешто правно најопортуније учинити доношењем новог републичког закона којим би се, како се истиче у дисертацији, истовремено регулисала и преостала отворена питања личног обештећења за лица у чије је име Југославија поступала као генерални супститут, у време док је такво поступање било уређено савезним законом. Уз закључак да држава, као генерални супститут својих држављана, уговорним ликвидирањем имовинских права својих грађана, има обавезу да изврши исплату личног обештећења, предлаже се специфичан начин решења отворених питања плаћања ратне штете држављанима Републике Србије. Научна дескрипција, са елементима документационо-архивске класификације и квантификације, као предлог научној прогнози исплате ратне одштете жртвама немачко-нацистичког терора у Другом светском рату, и предложени модел правне регулације датог проблема *pro futuro* и *de lege ferenda*, најважнији је научни допринос ове докторске дисертације.

Др Вишња Ранђеловић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Положај малолетних лица у међународном кривичном праву

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 6. 11. 2020.

Ментор
Проф. др Снежана Соковић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Бранислав Симоновић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Милан Шкулић
Правни факултет у Београду
Проф. др Божидар Бановић
Факултет безбедности у Београду

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Општи допринос ове дисертације кривичноправној научној области огледа се, пре свега, у томе што је њоме попуњена празнина у нашој науци када је реч о обради ове теме, и то једном свеобухватном и квалитетном студијом предмета истраживања, односно положаја малолетних лица као жртава, сведока и учинилаца међународних кривичних дела у међународном кривичном праву. У том смислу, посебну вредност дисертације чине доктринарно тумачење свих релевантних међународних и националних прописа, анализа бројних спорних питања која се у теорији, али и пракси међународних кривичних судова различито тумаче, као и предлози за попуњавање правних празнина *de lege ferenda*. У погледу малолетних учинилаца међународних кривичних дела, допринос са становишта актуелног стања у научној области огледа се у дефинисању кривичноправног положаја малолетних учинилаца међународних кривичних дела у међународном кривичном праву (који је до сада био недефинисан), почев од дефинисања елемената потребних за успостављање кривичне одговорности малолетних лица у међународном кривичном праву, преко утврђивања надлежних органа и поступака за утврђивање кривичне одговорности ових лица, до предлагања система кривичних санкција и мера које би им се могле изрећи и начина њиховог извршења. У погледу кривичноправне заштите малолетних лица, допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области огледа се у критичком сагледавању постојећих, непотпуних нормативних решења и предлагању начина њиховог потпунијег регулисања *de lege ferenda*.

Др Александар Антић

(Крагујевац)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Специфичности радноправног положаја локалних службеника

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 16. 4. 2021.

Ментор
Проф. др Радоје Брковић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Бојан Урдаревић
Правни факултет у Крагујевцу
Проф. др Сенад Јашаревић
Правни факултет у Новом Саду
Проф. др Жељко Мирјанић
Правни факултет у Бањој Луци

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Истраживање садржано у овом раду има научну и друштвену оправданост, која се огледа у решавању проблема са којим су суочени локални службеници у свом свакодневном раду, имајући у виду да бројни елементи везани за њихов статус још увек нису прецизно уређени. Током истраживања утврђен је тренутни радноправни положај локалних службеника у Србији и државама које су предмет компаративне анализе. Компаративним методом одређено је место локалног службеничког система Србије. У дисертацији је наведено да је неопходно постојање засебно уређеног радноправног положаја локалних у односу на државне службенике. Упркос бројним сличностима, између претходно наведених запослених у јавном сектору постоје специфичности које оправдавају засебно уређење радноправног положаја локалних службеника и постојање локалног службеничког система у Србији. Такође, у раду су одређена обележја која локалне службенике чине специфичним у односу на остала запослена лица, утврђено је у којој мери су глобализација и транзиција утицале на радноправни положај локалних службеника и одређено је место локалних службеника у друштву и њихов значај у локалној заједници. На основу изложеног можемо рећи да данас радноправни положај локалних службеника представља једну од главних аорти службеничког система. Уведен у великом броју држава, радноправни положај локалних службеника је различито регулисан. Сходно томе, неопходно је да се на једном месту обраде систематски и свеобухватно специфичности радноправног положаја локалних службеника и укаже на њихов несумњив значај и велике могућности у раду локалне самоуправе и остварењу права и интереса грађана. Имајући у виду претходно речено, тема овог рада, која је интердисциплинарног карактера, од значаја је за науку радног и службеничког, али и управног права. Значај ове теме произилази из последица које настају у поступку остваривања и заштите права и дужности локалних службеника и које утичу на степен остваривања права на релацији локална самоуправа и грађани, а он представља мерило демократичности државе.

Др Предраг Поповић

(Бања Лука)

Научни назив
ДОКТОР ПРАВНИХ НАУКА

Докторска дисертација
Стратешки и правни аспекти контроле тероризма са посебним освртом на Босну и Херцеговину

Факултет на коме је одбрањена, датум одбране
Правни факултет у Крагујевцу, 8. 5. 2021.

Ментор
Проф. др Бранислав Симоновић
Правни факултет у Крагујевцу

Чланови Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације
Проф. др Милан Шкулић
Правни факултет у Београду
Проф. др Саша Мијалковић
Криминалистичко-полицијски универзитет у Београду
Доц. др Вељко Турањанин
Правни факултет у Крагујевцу

Сажетак научног доприноса докторске дисертације

Значај ове докторске дисертације огледа се у свеобухватној анализи свих релевантних питања у вези са стратешким и правним аспектима контроле тероризма са посебним освртом на Босну и Херцеговину, њиховом критичком сагледавању и предлагању квалитетних решења у погледу унапређења свеобухватне борбе, због чега ова докторска дисертација представља значајну базу за даља истраживања превенције и борбе против тероризма. Допринос дисертације са становишта актуелног стања у научној области огледа се у: утврђивању квалитета стратешких и правних аспеката контроле тероризма са посебним освртом на Босну и Херцеговину, те у којој мери је законска регулатива која се односи на борбу против тероризма у Босни и Херцеговини усклађена са међународним, глобалним, стратешким и еуро-атланским документима; анализи институционалне сарадње у погледу борбе против тероризма у Босни и Херцеговини и квалитета сарадње Босне и Херцеговине са међународном заједницом, Европском унијом и земљама из региона у погледу контроле тероризма; утврђивању ефикасности законске регулативе којом се регулише контрола финансијских токова, као и квалитета сарадње између полиције и грађана у Босни и Херцеговини у погледу контроле и превенције тероризма. Вредност дисертације огледа се, такође, у утврђивању квалитета процеса дерадикализације у Босни и Херцеговини, као и у којој мери је законска регулатива полицијских агенција у Босни и Херцеговини у погледу кривичног дела тероризма прилагођена поменутиим агенцијама, као и у критичком сагледавању постојећих проблема којима се отежава контрола тероризма на тлу Босне и Херцеговине, те предлагању квалитетних решења у циљу њеног унапређења.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

378.22(497.11)"2020"
378.245(497.11)"2020"

КЊИГА доктора наука Универзитета у Крагујевцу 2021. /
уредници Весна Ранковић, Владимир Ранковић, Драган Ђурчић.
- Крагујевац : Универзитет, 2021 (Земун : Бирграф Комп). - 124 стр.
: слике доктора наука ; 24 cm

Тираж 150. - Стр. 7: Поштовани колегинице и колеге /
Ненад Филиповић, Весна Ранковић, Драган Ђурчић. - Садржи
сажетке научног доприноса докторских дисертација.

ISBN 978-86-81037-68-3

а) Универзитет (Крагујевац) -- Доктори наука -- 2021

COBISS.SR-ID 41491977

